

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a doua)

13 decembrie 2007^{*}

Cuprins

Cadrul juridic	I - 11004
Reglementarea comunitară	I - 11004
Directiva păsări	I - 11004
Directiva habitate	I - 11007
Reglementarea națională	I - 11009
European Communities Act	I - 11009
Wildlife Act	I - 11009
Regulamentul păsări	I - 11010
Regulamentul habitate	I - 11010
Procedura precontencioasă și procedura scrisă în fața Curții	I - 11020
Cu privire la acțiune	I - 11021
Observații introductive	I - 11021
Cu privire la primul motiv, întemeiat pe clasificarea ca APS a unor teritorii insuficiente ca număr și ca suprafață, cu nerespectarea articolului 4 alineatele (1) și (2) din Directiva păsări	I - 11022
Observații introductive	I - 11022
Cu privire la IBA 2000	I - 11023

^{*} Limba de procedură: engleza.

Cu privire la primul aspect al primului motiv	I - 11031
— Argumentele părților	I - 11031
— Aprecierea Curții	I - 11032
A — În ceea ce privește siturile identificate în cadrul IBA 2000	I - 11032
1. În ceea ce privește situl Cross Lough	I - 11034
a) Argumentele părților	I - 11034
b) Aprecierea Curții	I - 11035
2. În ceea ce privește cele trei situri adecvate pentru conservarea cristeiului de câmp	I - 11037
a) Argumentele părților	I - 11037
b) Aprecierea Curții	I - 11038
B — În ceea ce privește păsările care trebuie protejate în alte situri	I - 11040
1. În ceea ce privește siturile adecvate pentru conservarea pescărelului albastru	I - 11042
2. În ceea ce privește siturile adecvate pentru conservarea cristeiului de câmp	I - 11043
Cu privire la cel de al doilea aspect al primului motiv	I - 11046
— Argumentele părților	I - 11046
— Aprecierea Curții	I - 11047
Cu privire la cel de al doilea motiv, întemeiat pe nepunerea în aplicare a regimului juridic de protecție necesar în conformitate cu articolul 4 alineatele (1) și (2) din Directiva păsări	I - 11052
Argumentele părților	I - 11052
Aprecierea Curții	I - 11053

Cu privire la cel de al treilea motiv, întemeiat pe neaplicarea articolului 4 alineatul (4) prima teză din Directiva păsări în privința zonelor care ar fi trebuit clasificate ca APS	I - 11057
Argumentele părților	I - 11057
Aprecierea Curții	I - 11058
Cu privire la cel de al patrulea motiv, întemeiat pe netranspunerea și neaplicarea articolului 4 alineatul (4) a doua teză din Directiva păsări	I - 11059
Argumentele părților	I - 11059
Aprecierea Curții	I - 11060
Cu privire la cel de al cincilea motiv, întemeiat pe insuficienta transpunere și aplicare a articolului 6 alineatele (2)-(4) din Directiva habitate	I - 11063
Observații introductive	I - 11064
În ceea ce privește transpunerea și aplicarea insuficientă a articolului 6 alineatul (2) din Directiva habitate	I - 11064
— Argumentele părților	I - 11064
— Aprecierea Curții	I - 11066
În ceea ce privește transpunerea insuficientă a articolului 6 alineatul (2) din Directiva habitate în domeniul activităților recreative	I - 11069
— Argumentele părților	I - 11069
— Aprecierea Curții	I - 11070
În ceea ce privește transpunerea și aplicarea insuficientă a articolului 6 alineatele (3) și (4) din Directiva habitate	I - 11072
— Argumentele părților	I - 11072
— Aprecierea Curții	I - 11073
	I - 10999

Cu privire la cel de al șaselea motiv, întemeiat pe lipsa transunerii articolului 10 din
Directiva păsări I - 11083

Argumentele părților I - 11083

Aprecierea Curții I - 11084

Cu privire la cheltuielile de judecată I - 11087

În cauza C-418/04,

având ca obiect o acțiune în constatarea neîndeplinirii obligațiilor formulată în
temeiul articolului 226 CE, introdusă la 29 septembrie 2004,

Comisia Comunităților Europene, reprezentată de domnii B. Doherty și M. van
Beek, în calitate de agenți, cu domiciliul ales în Luxemburg,

reclamantă,

împotriva

Irlandei, reprezentată de domnul D. O'Hagan, în calitate de agent, asistat de doamna
E. Cogan, barrister, și de domnul G. Hogan, SC,

pârâtă,

I - 11000

susținută de:

Republica Elenă, reprezentată de doamna E. Skandalou, în calitate de agent, cu domiciliul ales în Luxemburg,

și

Regatul Spaniei, reprezentat de doamna N. Díaz Abad, în calitate de agent, cu domiciliul ales în Luxemburg,

interveniente,

CURTEA (Camera a doua),

compusă din domnul C. W. A. Timmermans, președinte de cameră, domnii L. Bay Larsen, R. Schintgen, doamna R. Silva de Lapuerta și domnul P. Kūris (raportor), judecători,

avocat general: doamna J. Kokott,
grefier: doamna L. Hewlett, administrator principal,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 6 iulie 2006,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 14 septembrie 2006,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Prin cererea introductivă, Comisia Comunităților Europene solicită Curții să constate că, neprocedând la:
 - clasificarea, începând cu 1981, în conformitate cu articolul 4 alineatele (1) și (2) din Directiva 79/409/CEE a Consiliului din 2 aprilie 1979 privind conservarea păsărilor sălbatice (JO L 103, p. 1 Ediție specială, 15/vol. 1, p. 77), astfel cum a fost modificată prin Directiva 97/49/CE a Comisiei din 29 iulie 1997 (JO L 223, p. 9, denumită în continuare „Directiva păsări”), a totalității celor mai adecvate teritorii, ca număr și ca suprafață, pentru speciile menționate în anexa I la directiva menționată (denumită în continuare „anexa I”), precum și pentru speciile migratoare care apar în mod regulat;
 - aplicarea, începând cu 1981, în conformitate cu articolul 4 alineatele (1) și (2) din Directiva păsări, a regimului juridic de protecție necesar pentru aceste teritorii;
 - asigurarea, începând cu 1981, a aplicării prevederilor articolului 4 alineatul (4) prima teză din Directiva păsări la zonele care trebuiau clasificate ca arii de protecție specială (denumite în continuare „APS”) în temeiul directivei menționate;

- transpunerea și aplicarea în mod corect și integral a prevederilor articolului 4 alineatul (4) a doua teză din Directiva păsări;

- adoptarea, în privința APS clasificate în temeiul Directivei păsări, a tuturor măsurilor necesare pentru a se conforma prevederilor articolului 6 alineatele (2)-(4) din Directiva 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică (JO L 206, p. 7, Ediție specială, 15/vol. 2, p. 109, denumită în continuare „Directiva habitate”) și adoptarea, în privința utilizării în scopuri recreative a tuturor siturilor cărora ar trebui să le fie aplicabile prevederile articolului 6 alineatul (2) din această din urmă directivă, a tuturor măsurilor necesare pentru a se conforma dispozițiilor aceluiași articol 6 alineatul (2) și

- adoptarea tuturor măsurilor necesare pentru a se conforma prevederilor articolului 10 din Directiva păsări,

Irlanda nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolelor menționate din directivele respective.

² Prin Ordonanța președintelui Curții din 17 martie 2005, au fost admise cererile de intervenție formulate de Republica Elenă și de Regatul Spaniei în susținerea concluziilor Irlandei, aceasta din urmă solicitând Curții respingerea acțiunii sau, dacă este cazul, limitarea domeniului de aplicare al oricărei hotărâri pronunțate la aspectele specifice cu privire la care Curtea consideră că Irlanda nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul directivei respective.

Cadrul juridic

Reglementarea comunitară

Directiva păsări

³ Al nouălea considerent al Directivei păsări prevede: „conservarea, menținerea și restaurarea unei diversități suficiente și a unei suprafețe suficiente pentru habitate este esențială pentru conservarea tuturor speciilor de păsări; [...] pentru anumite specii de păsări trebuie să se prevadă măsuri de conservare speciale în privința habitatelor acestora pentru a li se asigura supraviețuirea și reproducerea în aria de răspândire; [...] astfel de măsuri trebuie să ia în considerare și speciile migratoare și trebuie să fie coordonate în vederea stabilirii unui cadru coerent”.

⁴ Potrivit articolului 4 din Directiva păsări:

„(1) Speciile menționate la anexa I constituie obiectul unor măsuri speciale de conservare a habitatelor acestora pentru a li se asigura supraviețuirea și reproducerea în aria de răspândire.

În acest context, se ține seama de următoarele specii de păsări:

(a) specii pe cale de dispariție;

- (b) specii vulnerabile la anumite schimbări ale habitatului lor;
- (c) specii considerate rare din cauza efectivului redus al populațiilor sau a distribuției locale limitate;
- (d) alte specii care necesită o atenție specială din cauza naturii specifice a habitatului lor.

Tendențele și variațiile efectivului populațiilor sunt luate în considerare ca bază pentru evaluare.

Statele membre clasifică în special cele mai adecvate teritorii, ca număr și suprafață, ca arii de protecție specială pentru conservarea acestor specii, ținând seama de condițiile de protecție din zona geografică maritimă și de uscat în care se aplică prezenta directivă.

(2) Statele membre iau măsuri similare pentru speciile migratoare care apar în mod regulat și nu sunt cuprinse în anexa I, având în vedere nevoia acestora de protecție în zona geografică maritimă și de uscat în care se aplică prezenta directivă, în ceea ce privește zonele de înmulțire, arealul de schimbare a penelor și zonele de hibernare a acestor specii, precum și punctele de popas de-a lungul rutelor lor de migrare. În acest scop, statele membre acordă o atenție specială protecției zonelor umede, în special zonelor umede de importanță internațională.

[...]

(4) Cu privire la zonele de protecție menționate anterior la alineatele (1) și (2), statele membre iau măsurile corespunzătoare pentru a evita poluarea sau deteriorarea habitatelor sau orice alt efect negativ asupra păsărilor, atâta timp cât acestea au relevanță în contextul obiectivelor prezentului articol. Statele membre depun eforturi pentru a evita poluarea sau deteriorarea habitatelor și în afara zonelor de protecție.”

5 Articolul 10 din Directiva păsări prevede:

„(1) Statele membre încurajează cercetarea și orice activitate necesară ca fundament pentru protecția, gestionarea și utilizarea populațiilor din toate speciile de păsări menționate la articolul 1.

(2) O atenție specială este acordată cercetării și activității asupra subiectelor menționate la anexa V. Statele membre transmit Comisiei toate informațiile solicitate pentru a-i da posibilitatea să ia măsurile necesare pentru coordonarea cercetării și a activităților menționate la prezentul articol.”

6 Constituie subiecte ale cercetării și ale activităților enumerate în anexa V la Directiva păsări următoarele:

„(a) Liste naționale cu speciile pe cale de dispariție sau deosebit de amenințate, având în vedere răspândirea lor geografică.

- (b) Enumerarea și descrierea ecologică a zonelor cu importanță specială pentru speciile migratoare pe rutele de migrare ale acestora sau ca zone de iernare și de cuiburi.
- (c) Date asupra nivelurilor populațiilor de specii migratoare, pe baza indicațiilor date de marcarea cu inele.
- (d) Evaluarea influenței pe care o au metodele de captură asupra nivelelor populațiilor păsărilor sălbatice.
- (e) Dezvoltarea și perfecționarea metodelor ecologice pentru prevenirea efectelor nocive asupra păsărilor.
- (f) Determinarea rolului anumitor specii ca indicatori ai poluării.
- (g) Studierea efectului advers al poluării chimice asupra nivelurilor populațiilor din anumite specii de păsări.”

Directiva habitate

7 Articolul 6 din Directiva habitate are următorul cuprins:

„[...]

(2) Statele membre iau măsurile necesare pentru a evita, pe teritoriul ariilor speciale de conservare, deteriorarea habitatelor naturale și a habitatelor speciilor, precum și perturbarea speciilor pentru care au fost desemnate respectivele arii, în măsura în care perturbările respective ar putea fi relevante în sensul obiectivelor prezentei directive.

(3) Orice plan sau proiect care nu are o legătură directă cu sau nu este necesar pentru gestionarea sitului, dar care ar putea afecta în mod semnificativ aria, *per se* sau în combinație cu alte planuri sau proiecte, trebuie supus unei evaluări corespunzătoare a efectelor potențiale asupra sitului, în funcție de obiectivele de conservare a acestuia din urmă. În funcție de concluziile evaluării respective și în conformitate cu dispozițiile alineatului (4), autoritățile naționale competente aprobă planul sau proiectul doar după ce au constatat că nu are efecte negative asupra integrității sitului respectiv și, după caz, după ce au consultat opinia publică.

(4) Dacă, în ciuda unui rezultat negativ al evaluării efectelor asupra sitului și în lipsa unei soluții alternative, planul sau proiectul trebuie realizat, cu toate acestea, din motive cruciale de interes public major, inclusiv din rațiuni de ordin social sau economic, statul membru ia toate măsurile compensatorii necesare pentru a proteja coerența globală a sistemului Natura 2000. Statul membru informează Comisia cu privire la măsurile compensatorii adoptate.

În cazul în care situl respectiv adăpostește un tip de habitat natural prioritar și/sau o specie prioritară, singurele considerente care pot fi invocate sunt cele legate de sănătatea sau de siguranța publică, de anumite consecințe benefice de importanță majoră pentru mediu sau, ca urmare a avizului Comisiei, de alte motive cruciale de interes public major.”

Reglementarea națională

European Communities Act

- 8 Legea din 1972 privind Comunitățile Europene (European Communities Act 1972, denumită în continuare „European Communities Act”) abilitează miniștrii să legeferze independent de parlamentul național în cazul în care obligațiile de drept comunitar impun aceasta.

Wildlife Act

- 9 Articolul 11 alineatele 1 și 3 din Legea din 1976 privind fauna și flora sălbatică (Wildlife Act 1976), în versiunea care rezultă din Legea de modificare din 2000 [Wildlife (Amendment) Act 2000, denumită în continuare „Wildlife Act”), prevede:

„1. Ministrul are datoria de a garanta conservarea vieții sălbatice și de a promova conservarea diversității biologice.

[...]

3. Ministrul, fie direct, fie prin asociere cu altă persoană sau prin intermediul acesteia, are posibilitatea:

- a) să efectueze sau să dispună efectuarea activităților de cercetare considerate utile pentru exercitarea funcției sale în temeiul prezentei legi;

[...]”

- 10 Articolele 15-17 din Wildlife Act acordă ministrului competent dreptul de a institui prin decret rezervații naturale pe terenuri care fac parte din domeniul public. Această lege abilitează totodată respectivul ministru să recunoască rezervațiile naturale instituite pe alte terenuri și să desemneze anumite terenuri ca refugii pentru faună.

Regulamentul păsări

- 11 Regulamentul din 1985 privind conservarea păsărilor sălbatice din Comunitățile Europene [European Communities (Conservation of Wild Birds) Regulations 1985, denumit în continuare „Regulamentul păsări”] interzice depozitarea de hrană, de deșeuri și de substanțe nocive în APS vizate.

Regulamentul habitate

- 12 Preambulul la Regulamentul din 1997 privind habitatele naturale ale Comunităților Europene [European Communities (Natural Habitats) Regulations 1997], astfel cum a fost modificat prin Legea de modificare din 2000 [Wildlife (Amendment) Act din 2000, denumit în continuare „Regulamentul habitate”], indică faptul că prin adoptarea sa se urmărește punerea în aplicare în dreptul intern a Directivei habitate.
- 13 Articolul 2 din Regulamentul habitate desemnează un sit european ca fiind: a) un sit notificat în conformitate cu prevederile articolului 4 [...] din acest regulament; b) un sit adoptat de către Comisie ca sit de importanță comunitară în temeiul articolului 4 alineatul (2) din Directiva habitate, potrivit procedurii prevăzute la articolul 21 din aceeași directivă; c) o arie de conservare specială; d) o arie clasificată în conformitate cu prevederile articolului 4 alineatele (1) și (2) din Directiva păsări.

14 Articolul 4 din acest regulament prevede:

„1. Ministrul comunică un exemplar al listei siturilor europene propuse sau o listă modificată în conformitate cu articolul 3 alineatul 3 către ministrul mediului, către ministrul agriculturii, alimentației și pădurilor, către ministrul afacerilor maritime, către ministrul transporturilor, energiei și comunicațiilor, către Commissioners of Public Works in Ireland (Biroul Irlandez pentru Lucrări Publice), către Environmental Protection Agency (Agenția pentru Protecția Mediului) și către orice altă autoritate competentă în materie de amenajări în circumscripția căreia se află terenul sau o parte din terenul cuprins în listă și consultă, dacă este cazul, toate sau o parte dintre aceste instituții.

2. a) Ministrul notifică tuturor proprietarilor și ocupanților fiecăruia dintre terenurile cuprinse în lista siturilor europene propuse, precum și tuturor titulațiilor de licențe valide de prospecțiune sau de explorare a terenului respectiv, emise în mod legal printr-un act oficial, propunerea de includere a terenului în cadrul listei menționate și de transmitere a listei către Comisie în aplicarea prevederilor Directivei habitate;

b) în cazul în care, după o cercetare corespunzătoare, nu se poate identifica adresa persoanei vizate la punctul a) al prezentului alineat, se vor afișa în locuri publice avize și hărți care indică situl respectiv:

i) în cadrul unuia sau al mai multor posturi aparținând Garda Síochána, birourilor administrației locale, agențiilor locale ale Ministerului Securității Sociale, agențiilor locale ale Ministerului Agriculturii, Alimentației și Pădurilor, precum și birourilor Teagasc situate în cadrul sau de-a lungul sitului respectiv sau

- ii) în cazul în care niciun astfel de post sau birou [nu se găsește] în zona respectivă, în cadrul unuia sau al mai multor posturi sau birouri aflate în proximitate sau în zona înconjurătoare a sitului și

se vor difuza, la cel puțin unul dintre posturile de radio care emit în zona în care se află situl respectiv, și se vor publica în cel puțin unul dintre ziarele cu circulație în această zonă anunțuri prin care orice persoană afectată de întocmirea listei siturilor europene propuse este invitată să ia legătura cu Ministerul pentru Arte, Cultură și Gaeltacht.

[...]

3. Pentru fiecare dintre aceste situri, lista siturilor propuse ca situri europene transmisă de către ministru în temeiul alineatului 1 și notificarea emisă de către ministru în temeiul alineatului 2:

- a) vor fi însoțite de o hartă topografică întocmită la o scară corespunzătoare împrejurărilor, cu indicarea delimitării sitului, astfel încât să se permită identificarea proprietăților din cadrul sitului la care se referă avizul, precum și limitele sale;
- b) vor indica operațiunile sau activitățile care, în opinia ministrului, ar putea altera, prejudicia, distruge sau afecta integritatea sitului;

c) vor indica tipul sau tipurile de habitat sau speciile adăpostite și pentru care se propune recunoașterea sitului ca sit de importanță comunitară;

d) vor arăta căile de atac ce stau la dispoziția persoanelor interesate.

[...]"

15 Articolul 5 din regulamentul menționat conferă tuturor persoanelor cărora le este adresată o notificare emisă în temeiul articolului 4 alineatul 2 din același regulament dreptul de a contesta înscrierea sitului pe lista siturilor europene propuse și definește procedura de urmat pentru a decide asupra obiecțiilor.

16 Articolul 7 din Regulamentul habitate precizează că ministrul poate numi „agenți autorizați” având drept de acces și de inspecție a terenurilor.

17 Articolul 9 din acest regulament prevede:

„1. Ministrul desemnează un sit ca arie specială de conservare și publică sau dispune publicarea în *Iris Oifigiúil* a unei copii a fiecărei decizii de desemnare cel târziu în termen de șase ani de la data adoptării acestui sit de către Comisie în conformitate cu procedura stabilită la articolul 4 alineatul (2) din Directiva habitate.

[...]"

18 Articolul 13 din regulamentul menționat are următorul cuprins:

„1. Ministrul ia măsurile de conservare considerate adecvate în privința ariilor speciale de conservare desemnate în temeiul articolului 9, inclusiv, dacă este cazul, planuri de gestionare fie anume concepute pentru situri, fie integrate în planuri corespunzătoare.

2. Ministrul ia măsurile administrative sau contractuale care corespund nevoilor ecologice ale tipurilor de habitate naturale menționate în anexa I la Directiva habitate și ale speciilor menționate în anexa II la directiva amintită prezente în siturile respective.

3. Ministrul adoptă prevederile utile pentru a evita, pe teritoriul ariilor speciale de conservare desemnate în temeiul articolului 9, deteriorarea habitatelor naturale și a habitatelor speciilor, precum și perturbarea speciilor pentru care au fost desemnate respectivele arii, în măsura în care perturbările respective ar putea fi relevante în sensul obiectivelor Directivei habitate.”

19 Potrivit articolului 14 din Regulamentul habitate:

„1. Se interzice efectuarea, dispunerea sau continuarea efectuării, în cadrul oricăror terenuri aparținând unei arii speciale de conservare sau unui sit cuprins într-o listă întocmită în conformitate cu dispozițiile capitolului I din prezenta parte, a unei operațiuni sau activități menționate în cadrul unui aviz emis în temeiul articolului 4 alineatul 2, cu excepția cazului când operațiunea sau activitatea este efectuată,

solicitată, autorizată sau continuată de către proprietar, ocupant sau utilizatorul terenului și:

- a) unul dintre aceștia a adresat ministrului o propunere scrisă privind operațiunea sau activitatea ce urmează a fi efectuată, precizând natura acesteia și terenul pe care se propune efectuarea acesteia, și
- b) este îndeplinită una dintre condițiile prevăzute la alineatul 2.

2. Condițiile menționate la alineatul 1 sunt următoarele:

- a) operațiunea sau activitatea se efectuează cu aprobarea scrisă din partea ministrului sau
- b) operațiunea sau activitatea se efectuează în conformitate cu acordul de gestionare prevăzut la articolul 12.

3. Se face vinovată de comiterea unui delict persoana care, fără o cauză justificativă rezonabilă, încalcă prevederile alineatului 1.

4. Prevederile prezentului articol nu se aplică operațiunilor sau activităților menționate la articolul 15 alineatul 2.”

20 Articolul 15 din acest regulament prevede la alineatul 1 că, atunci când sunt sesizate cu o solicitare de autorizare în temeiul articolului 14 din același regulament, activitatea respectivă putând avea un impact considerabil asupra sitului, autoritățile irlan-deze trebuie să evalueze implicațiile asupra sitului din perspectiva obiectivelor de conservare a acestuia. Același articol 15 prevede totodată la alineatul 2 că, în cazul în care activitatea preconizată a făcut deja obiectul unei autorizări în temeiul unei alte reglementări, ministrul competent în numele căruia a fost emisă autorizația trebuie să evalueze această activitate și, dacă este cazul, să modifice sau să anuleze autorizația respectivă.

21 Articolul 16 din regulamentul menționat prevede că activitatea preconizată nu trebuie autorizată dacă evaluarea prevăzută la articolul 15 din regulament stabilește că aceasta ar avea un efect nefast asupra sitului. Cu toate acestea, se prevede o excepție pentru „motive cruciale de interes public major”.

22 Articolul 17 din Regulamentul habitate prevede:

„1. Dacă apreciază că asupra:

- a) unui sit inclus pe o listă în conformitate cu dispozițiile capitolului I din prezenta parte sau
- b) unui sit în privința căruia a fost organizată o consultare potrivit articolului 5 din Directiva habitate sau
- c) unui sit european

se efectuează sau există posibilitatea de a se efectua o operațiune sau o activitate care nu are o legătură directă cu gestionarea acestor situri sau care nu este necesară acesteia, dar care ar putea afecta semnificativ situl, *per se* sau în combinație cu alte operațiuni sau activități, ministrul se asigură că se va efectua o evaluare corespunzătoare a efectelor potențiale ale acestei operațiuni sau activități asupra sitului, în funcție de obiectivele de conservare a acestui sit.

2. În sensul prezentului articol, un studiu privind efectele ecologice se consideră a fi o evaluare corespunzătoare.

3. Dacă, luând în considerare concluziile evaluării efectuate potrivit alineatului 1, consideră că operațiunea sau activitatea este de natură a dăuna integrității sitului respectiv, ministrul va introduce o acțiune în fața instanțelor competente pentru a interzice continuarea operațiunii sau a activității.

4. Acțiunea formulată în fața instanței competente va fi judecată ca o cerere de măsuri provizorii, iar instanța sesizată cu soluționarea cauzei va putea (dacă este cazul) să pronunțe o decizie provizorie sau o încheiere, dacă acest lucru este considerat necesar, luând în considerare prevederile articolului 6 alineatul (4) din Directiva habitate, precum și cerința generală de menținere a integrității sitului respectiv și de a asigura coerența de ansamblu a sistemului Natura 2000.

5. «Instanța competentă» în sensul prezentei secțiuni este fie un Judge al Circuit Court în circumscripția căreia se află terenurile ori o parte dintre terenurile respective, fie High Court.”

23 Articolul 18 din acest regulament este redactat după cum urmează:

„1. Dacă asupra unui teren care nu este cuprins în cadrul:

- a) unui sit inclus pe o listă în conformitate cu dispozițiile capitolului I din prezenta parte sau
- b) unui sit în privința căruia a fost organizată o consultare potrivit articolului 5 din Directiva habitate sau
- c) unui sit european

se efectuează sau se propune efectuarea unei operațiuni sau a unei activități susceptibile a dăuna integrității sitului respectiv, *per se* sau în combinație cu alte operațiuni sau activități, ministrul se asigură că se va efectua o evaluare corespunzătoare a efectelor potențiale ale acestei operațiuni sau activități asupra sitului, în funcție de obiectivele de conservare a acestui sit.

2. Prevederile articolului 17 alineatele 2-5 se aplică luând în considerare concluziile evaluării efectuate în temeiul alineatului 1.”

24 Articolul 34 din regulamentul amintit prevede:

„Dacă este cazul, prevederile articolelor 4, 5, 7, 13, 14, 15 și 16 se aplică *mutatis mutandis* ariilor clasificate în temeiul articolului 4 alineatele (1) și (2) din Directiva păsări.”

25 Articolul 35 din același regulament are următorul cuprins:

„Ministrul:

- a) încurajează educarea și informarea generală privind nevoia de a proteja flora și fauna sălbatică și de a conserva habitatele acestora și habitatele naturale;
- b) încurajează cercetarea și activitățile științifice necesare pentru a respecta prevederile articolului 11 din Directiva habitate, acordând o atenție specială lucrărilor științifice necesare aplicării articolelor 4 și 10 din această directivă;
- c) furnizează, dacă este cazul, celorlalte state membre și Comisiei informațiile utile pentru o corectă coordonare a activităților de cercetare efectuate la nivel național și comunitar.”

Procedura precontencioasă și procedura scrisă în fața Curții

²⁶ După ce a fost sesizată cu o serie de plângeri, Comisia a inițiat două proceduri de constatare a încălcării dreptului comunitar împotriva Irlandei și a adresat acesteia, între 11 noiembrie 1998 și 18 aprilie 2002, patru scrisori de punere în întârziere privitoare, pe de o parte, la netranspunerea integrală și la neaplicarea corectă a Directivei privind păsări și habitate și, pe de altă parte, la încălcări specifice privind deteriorarea habitatelor prin desfășurarea de activități recreative.

²⁷ Deoarece explicațiile prezentate în răspunsurile acordate de autoritățile irlandeze nu au fost considerate satisfăcătoare și ca urmare a reuniunilor bilaterale între Irlanda și Comisie, aceasta din urmă a notificat Irlandei, la 24 octombrie 2001, un aviz motivat, precum și, la 11 iulie 2003, un aviz motivat complementar și un aviz motivat privind activitățile recreative.

²⁸ Întrucât a considerat că nu toate argumentele expuse în cadrul răspunsurilor Irlandei la avizele motivate erau convingătoare și, prin urmare, că persista neîndeplinirea de către aceasta din urmă a unor obligații rezultate din Directivele păsări și habitate, Comisia a decis să introducă prezenta acțiune.

²⁹ Având în vedere conexitatea cauzelor, Comisia a dispus reunirea acestor două cauze privitoare la încălcări ale dreptului comunitar într-o singură procedură în fața Curții.

Cu privire la acțiune

- 30 În susținerea acțiunii formulate, Comisia invocă șase motive privind neîndeplinirea de către Irlanda a unor obligații care îi revin în temeiul articolului 4 alineatele (1), (2) și (4), al articolului 10 din Directiva păsări, precum și al articolului 6 alineatele (2)-(4) din Directiva habitate.

Observații introductive

- 31 Articolul 18 alineatul (1) din Directiva păsări prevede că statele membre trebuie să se conformeze acestei directive în termen de doi ani de la notificarea acesteia. Prin urmare, termenul pentru transpunerea Directivei păsări a expirat în privința acestui stat membru la 6 aprilie 1981.
- 32 Articolul 23 alineatul (1) din Directiva habitate prevede că statele membre trebuie să se conformeze acestei directive în termen de doi ani de la notificarea acesteia. Prin urmare, termenul pentru transpunerea Directivei habitate a expirat în privința acestui stat membru la 10 iunie 1994.
- 33 Nu se contestă faptul că, în prezenta cauză, data expirării termenului acordat în cadrul avizelor motivate trebuie stabilită la 11 septembrie 2003.

Cu privire la primul motiv, întemeiat pe clasificarea ca APS a unor teritorii insuficiente ca număr și ca suprafață, cu nerespectarea articolului 4 alineatele (1) și (2) din Directiva păsări

34 Comisia susține că, începând cu 1981, Irlanda, nerespectând prevederile articolului 4 alineatele (1) și (2) din Directiva păsări, a omis să clasifice totalitatea celor mai adecvate teritorii, ca număr și ca suprafață, pentru conservarea speciilor menționate în anexa I, precum și a speciilor migratoare necuprinse în această anexă, care apar în mod regulat. Acest prim motiv cuprinde două aspecte. Comisia afirmă, pe de o parte, că anumite situri nu au făcut obiectul niciunei clasificări și că, pe de altă parte, anumite alte situri nu au făcut obiectul unei clasificări complete.

35 Irlanda contestă pretinsa neîndeplinire a obligațiilor. Aceasta afirmă că, atunci când a informat Comisia despre intențiile sale privitoare la clasificarea ca APS, a realizat acest lucru în cadrul cooperării și consultării între statele membre, după cum se prevede în cadrul Directivelor păsări și habitate. În plus, din faptul că informează Comisia asupra efectuării de cercetări, nu se poate deduce că actuala rețea de APS este insuficientă sau că Irlanda nu și-a îndeplinit obligațiile care decurg din Directiva păsări.

Observații introductive

36 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că, în primul rând, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, articolul 4 alineatele (1) și (2) din Directiva păsări impune statelor membre să clasifice ca APS teritoriile care îndeplinesc criteriile ornitologice determinate de aceste prevederi (Hotărârea din 20 martie 2003, Comisia/Italia, C-378/01, Rec., p. I-2857, punctul 14 și jurisprudența citată).

- 37 În al doilea rând, statele membre sunt ținute să clasifice ca APS toate siturile care, în aplicarea criteriilor ornitologice, par a fi cele mai adecvate din perspectiva conservării speciilor respective (Hotărârea din 19 mai 1998, Comisia/Țările de Jos, C-3/96, Rec., p. I-3031, punctul 62).
- 38 În al treilea rând, obligația impusă statelor membre de clasificare ca APS a siturilor nu poate fi pusă sub semnul întrebării prin adoptarea altor măsuri de conservare specială (a se vedea în acest sens Hotărârea Comisia/Țările de Jos, citată anterior, punctul 55).
- 39 În sfârșit, în al patrulea rând, deși este adevărat că statele membre se bucură de o anumită marjă de apreciere în ceea ce privește alegerea APS, aceasta nu înseamnă totuși că pentru clasificarea acestor arii sunt luate în considerare exclusiv criteriile ornitologice determinate prin Directiva păsări (a se vedea în acest sens Hotărârea din 2 august 1993, Comisia/Spania, C-355/90, Rec., p. I-4221, punctul 26). Cerințele economice enunțate la articolul 2 din această directivă nu ar putea fi luate, așadar, în considerare cu ocazia alegerii și delimitării unei APS (Hotărârea Comisia/Țările de Jos, citată anterior, punctul 59 și jurisprudența citată).

Cu privire la IBA 2000

- 40 În susținerea motivului invocat, Comisia face trimitere mai cu seamă la Hotărârea Comisia/Țările de Jos, citată anterior, în cadrul căreia Curtea a luat în considerare *Inventory of Important Bird Areas in the European Community* (Inventarul ariilor importante pentru avifaună în cadrul Comunității Europene), publicat în 1989 (denumit în continuare „IBA 89”), apreciind că acesta din urmă, chiar dacă nu este obligatoriu din punct de vedere juridic pentru statele membre vizate, poate fi utilizat în speță de către aceasta, în considerarea valorii sale științifice, ca bază de referință pentru a aprecia măsura în care un stat membru și-a respectat obligația de desemnare de APS. Potrivit Comisiei, în prezenta cauză se examinează un inventar similar.

- 41 Irlanda nu este de acord cu Comisia în privința anumitor aspecte din *Review of Ireland's Important Bird Areas* (Inventarul ariilor importante pentru avifaună editat de Irlanda), întocmit în 1999 în cadrul unui recensământ la nivel european și publicat în 2000 (denumit în continuare „IBA 2000”). Potrivit acesteia, nici existența acestui inventar, în sine, nici existența acestui dezacord nu constituie dovada neîndeplinirii de către Irlanda a obligațiilor care îi revin în temeiul Directivei păsări.
- 42 Republica Elenă, precum și Regatul Spaniei susțin că IBA 2000 prezintă lacune, astfel încât nu i se poate acorda valoarea atribuită documentului IBA 89.
- 43 Într-adevăr, guvernele elen și spaniol consideră că IBA 2000 se diferențiază sub mai multe aspecte de IBA 89. În opinia acestora, IBA 2000 conține date științifice care, în mod evident, pot constitui o referință prin care se atestă existența speciilor în cadrul fiecărui teritoriu, dar care prezintă numai un caracter indicativ și general în ceea ce privește importanța populației diferitelor specii, precum și delimitarea și, prin urmare, suprafața teritoriilor care trebuie să fie clasificate ca APS. Dimpotrivă, IBA 2000 nu conține date științifice care să permită o delimitare exactă a ariilor importante pentru conservarea păsărilor, ci include suprafețe excesiv de extinse de interes ornitologic redus, iar lista acestor zone trebuie actualizată conform celor mai recente analize științifice. Prin urmare, conținutul inventarului respectiv nu poate fi utilizat în cauza de față pentru a formula concluzii certe privind populațiile și limitele exacte ale APS.
- 44 Așadar, Republica Elenă și Regatul Spaniei deduc din acestea faptul că IBA 2000 nu constituie o bază suficientă și nici unică aptă să permită fundamentarea încălcării pe care Comisia o impută Irlandei.

45 Având în vedere că temeinicia primului motiv depinde, în mare parte, de aspectul dacă discordanța dintre IBA 2000 și APS efectiv desemnate de către Irlanda demonstrează că acest stat membru nu și-a îndeplinit în mod suficient obligația de a clasifica situri ca APS, se impune să se examineze dacă IBA 2000 prezintă o valoare științifică comparabilă cu cea a IBA 89 și, pe cale de consecință, dacă poate fi utilizat ca bază de referință care să permită să se aprecieze pretinsa neîndeplinire a obligațiilor.

46 În această privință, este necesar să se amintească faptul că articolul 4 din Directiva păsări prevede un regim consolidat și care vizează în mod specific atât speciile menționate în anexa I, cât și speciile migratoare, regim care se justifică prin faptul că privește speciile cele mai amenințate și, respectiv, speciile care constituie un patrimoniu comun al Comunității (Hotărârea din 13 iulie 2006, Comisia/Portugalia, C-191/05, Rec., p. I-6853, punctul 9 și jurisprudența citată). De altfel, din al nouălea considerent al acestei directive reiese că, pentru conservarea tuturor speciilor de păsări, sunt esențiale conservarea, menținerea sau restaurarea unei diversități suficiente și a unei suprafețe suficiente pentru habitate. Statele membre au, prin urmare, obligația de a adopta măsurile necesare pentru conservarea speciilor respective (Hotărârea din 28 iunie 2007, Comisia/Spania, C-235/04, Rep., p. I-5415, punctul 23).

47 În acest scop, actualizarea datelor științifice este necesară pentru a determina situația celor mai amenințate specii, precum și a speciilor care constituie un patrimoniu comun al Comunității, în vederea clasificării ca APS a celor mai adecvate teritorii. Se impune astfel utilizarea celor mai actualizate date științifice disponibile la expirarea termenului stabilit în avizul motivat (Hotărârea din 28 iunie 2007, Comisia/Spania, citată anterior, punctul 24).

48 În această privință, trebuie amintit că inventarele naționale, precum IBA 2000, elaborat de către BirdLife International, au revizuit primul studiu paneuropean realizat în cadrul IBA 89, prezentând date științifice mai precise și actualizate. Într-adevăr, din IBA 2000 rezultă că acest inventar cuprinde, în privința Irlandei, 48 de noi situri în raport cu IBA 89.

- 49 Astfel cum a indicat avocatul general la punctul 20 din concluziile prezentate, situările cuprinse în cele două inventare reprezintă rezultatul aplicării anumitor criterii la informațiile privind prezența păsărilor. Criteriile utilizate în IBA 2000 corespund, în cea mai mare parte, criteriilor utilizate în IBA 89. Rezultă, aşadar, că sporirea numărului și a suprafețelor siturilor indicate se datorează, în esență, dobândirii unor informații îmbunătățite referitoare la prezența păsărilor.
- 50 Irlanda susține că în mod greșit Comisia consideră că IBA 2000 nu este exhaustiv. În această privință, este necesar să se precizeze că IBA 2000 constituie numai un element de referință pentru corecta determinare a unei rețele de arii importante pentru conservarea păsărilor și că alte studii ornitologice pot reprezenta temeiul clasificării celor mai adecvate teritorii pentru conservarea anumitor specii de păsări.
- 51 Or, astfel cum a indicat avocatul general la punctul 25 din concluziile prezentate, aceste lacune nu ar pune sub semnul întrebării valoarea probatorie a IBA 2000. Situația ar fi fost diferită în cazul în care Irlanda ar fi prezentat elemente de probă științifice, urmărind în special să demonstreze că pot fi îndeplinite obligațiile care decurg din articolul 4 alineatele (1) și (2) din Directiva păsări prin clasificarea ca APS a altor situri decât cele care rezultă din inventarul menționat și care ocupă o suprafață totală mai mică decât suprafața acestora din urmă (a se vedea Hotărârea Comisia/Italia, citată anterior, punctul 18).
- 52 Ținând cont de caracterul științific al IBA 89 și de lipsa oricărui element de probă științifică prezentat de către un stat membru, care să urmărească în special să demonstreze că obligațiile care decurg din articolul 4 alineatele (1) și (2) din Directiva păsări puteau fi îndeplinite prin clasificarea ca APS a altor situri decât cele care rezultă din inventarul menționat și care ocupă o suprafață totală mai mică decât suprafața acestora din urmă, Curtea a considerat că poate utiliza acest inventar, chiar dacă nu este obligatoriu din punct de vedere juridic, ca element de referință care permite să se aprecieze dacă un stat membru a clasificat ca APS teritorii suficiente ca număr și suprafață în sensul dispozițiilor menționate anterior din directivă (Hotărârea din 28 iunie 2007, Comisia/Spania, citată anterior, punctul 26 și jurisprudența citată).

- 53 În cauză, este evident că Irlanda nu a prezentat alte criterii ornitologice verificabile obiectiv decât cele utilizate în cadrul IBA 2000 care să constituie temeiul unei clasificări diferite. Mai mult, Irlanda nu a opus documentului IBA 2000 un inventar național complet, întocmit potrivit unor metode științifice, prin care să se desemneze totalitatea celor mai adecvate teritorii în vederea clasificării ca APS.
- 54 Se impune, așadar, a se constata că IBA 2000 întocmește un inventar actualizat al zonelor importante pentru conservarea păsărilor în Irlanda care, în lipsa unor probe științifice contrare, constituie un element de referință care permite să se aprecieze dacă acest stat membru a clasificat ca APS teritorii suficiente ca număr și ca suprafață pentru a oferi o formă de protecție tuturor speciilor de păsări menționate în anexa I, precum și speciilor migratoare necuprinse în această anexă.
- 55 Această concluzie nu ar putea fi pusă sub semnul întrebării de argumentul guvernului spaniol potrivit căruia diferite organizații neguvernamentale dedicate conservării păsărilor au ales să modifice unilateral inventarul precedent în privința diferitelor state membre, fără ca autoritatea administrativă publică competentă în domeniul mediului să fi supervizat elaborarea inventarului sau să fi garantat exactitatea și corectitudinea datelor conținute.
- 56 În această privință, este necesar să se constate că, în primul rând, IBA 2000 a fost publicată de către BirdLife International, un organism care, regroupând organizații naționale de protecție a păsărilor, participase deja la elaborarea IBA 89 sub denumirea „Consiliul Internațional pentru Conservarea Păsărilor”. Grupul European pentru Conservarea Păsărilor și a Habitatelor, care participa deopotrivă la acest consiliu, era constituit în perioada respectivă dintr-un grup de experți ad-hoc ai acestui consiliu. BirdLife International garanta, așadar, astfel cum a indicat avocatul general la punctul 22 din concluziile prezentate, continuitatea în privința recenziei teritoriilor.

57 În al doilea rând, este evident că, în cadrul IBA 2000, capitolul consacrat Irlandei a fost elaborat prin consultare cu Dúchas, Serviciul pentru patrimoniu din cadrul Ministerului pentru Arte, Patrimoniu, Regiunea de Limbă Galică și pentru Insule [devenit între timp National Parks and Wildlife (Serviciul pentru parcuri naționale, precum și pentru fauna și flora sălbatică) din cadrul Ministerului Mediului, Patrimoniului și Administrațiilor Locale, denumit în continuare „National Parks and Wildlife”]. Această parte a inventarului a fost redactată cu ajutorul experților irlandezi de înaltă calificare din domeniul ornitologiei și se întemeiază în mare măsură pe datele disponibile în materie de efective și de răspândire a păsărilor, precum și pe studii realizate cu sprijin financiar din partea autorităților competente. Rezultă deopotrivă din lista trimeritelor științifice că experții au recurs la o amplă utilizare a studiilor publicate și realizate cu participarea oamenilor de știință din cadrul autorităților competente în materie de conservare.

58 În cadrul ședinței, Irlanda și-a menținut poziția potrivit căreia natura obligației unui stat membru în ceea ce privește articolul 4 alineatul (1) din Directiva păsări, precum și considerentele acesteia trebuie apreciată la nivel european, și nu doar în raport cu teritoriul statului membru respectiv. Ar exista, așadar, posibilitatea ca un teritoriu anume să fie eligibil, însă să nu fie și cel mai adecvat pentru clasificarea ca APS.

59 Or, chiar dacă, astfel cum susține pe bună dreptate Irlanda, obligația statelor membre în temeiul articolului 4 alineatul (1) din directiva amintită se referă numai la clasificarea celor mai adecvate teritorii pentru conservarea păsărilor și există posibilitatea ca anumite teritorii care, din perspectiva cerințelor de protecție a speciilor, ar fi, în realitate, adecvate pentru această conservare să nu fie nicicând clasificate ca APS, cu toate acestea, din articolul 4 alineatul (1) din Directiva păsări, astfel cum a fost interpretat de către Curte, rezultă că, deoarece teritoriul unui stat membru adăpostește specii dintre cele menționate în anexa I, statul respectiv este obligat să definească APS pentru acestea (a se vedea Hotărârea Comisia/Țările de Jos, citată anterior, punctul 56 și jurisprudența citată).

- 60 Astfel cum a indicat avocatul general la punctul 32 din concluziile prezentate, în statele membre pe teritoriul cărora aceste specii sunt suficient de frecvente, APS garantează înainte de toate conservarea unor mari părți ale populației globale. Cu toate acestea, APS sunt deopotrivă necesare acolo unde aceste specii sunt mai degrabă rare. APS contribuie în acest caz la repartizarea geografică a speciilor.
- 61 Într-adevăr, dacă fiecare stat membru ar putea să se sustragă obligației de a desemna APS pentru asigurarea protecției speciilor menționate în anexa I care sunt prezente pe teritoriul său pentru simplul motiv că ar exista în alte state membre numeroase alte situri mult mai adecvate pentru conservarea aceluiași specii, obiectivul reprezentat de constituirea unui tot unitar alcătuit din diferite APS, enunțat la articolul 4 alineatul (3) din Directiva păsări, ar risca să nu poată fi îndeplinit (a se vedea, prin analogie, Hotărârea Comisia/Țările de Jos, citată anterior, punctul 58).
- 62 Guvernul elen susține că angajamentul asumat de Irlanda în cadrul cooperării cu serviciile competente ale Comisiei, precum și planificarea realizării noilor delimitări și extinderi ale APS stabilite de către Irlanda trebuie să fie luate în considerare, deoarece acest stat membru trebuie să verifice conținutul IBA 2000 pentru a putea delimita zonele importante pentru conservarea păsărilor și pentru a le putea clasifica drept APS.
- 63 În această privință, este necesar să se constate că, deși este adevărat că orice clasificare presupune că autoritățile competente s-au convins, pe baza celor mai relevante date științifice disponibile, că situl respectiv face parte dintre cele mai adecvate teritorii pentru protecția păsărilor (a se vedea în acest sens Hotărârea din 8 iunie 2006, WWF Italia și alții, C-60/05, Rec., p. I-5083, punctul 27), aceasta nu înseamnă totuși că obligația de clasificare nu este aplicabilă, în general, atât timp cât aceste autorități nu au evaluat și nu au verificat în mod complet noile cunoștințe științifice.

⁶⁴ Dimpotrivă, astfel cum a statuat deja Curtea, exactitatea transpunerii dobândește o importanță deosebită în ceea ce privește Directiva păsări, în măsura în care gestionarea patrimoniului comun este încredințată fiecărui stat membru pentru propriul teritoriu (a se vedea Hotărârea din 8 iulie 1987, Comisia/Italia, 262/85, Rec., p. 3073, punctul 9, și Hotărârea din 7 decembrie 2000, Comisia/Franța, C-38/99, Rec., p. I-10941, punctul 53).

⁶⁵ Apreciind că obligația de clasificare ca APS a celor mai adecvate teritorii pentru conservarea speciilor a devenit aplicabilă în privința Irlandei de la 6 aprilie 1981, cererea acestui stat membru prin care se urmărește obținerea unui termen suplimentar pentru evaluarea celei mai relevante surse științifice disponibile nu poate fi admisă, deoarece această cerere nu este compatibilă cu obiectivele urmărite de Directiva păsări și nici cu responsabilitatea statelor membre instituită de această directivă în privința gestionării, pe teritoriul propriu, a patrimoniului comun.

⁶⁶ Mai mult, astfel cum tocmai s-a constatat la punctul 47 din prezenta hotărâre, este important să se utilizeze cele mai actualizate date științifice disponibile la expirarea termenului stabilit în avizul motivat.

⁶⁷ Din cele ce precedă rezultă că, în lipsa prezentării unor studii științifice care să poată contrazice rezultatele IBA 2000, acest inventar constituie cea mai actualizată și cea mai precisă bază de referință pentru identificarea celor mai adecvate situri ca număr și ca suprafață pentru conservarea speciilor menționate în anexa I, precum și a speciilor migratoare necuprinse în această anexă care apar în mod regulat.

Cu privire la primul aspect al primului motiv

— Argumentele părților

⁶⁸ Comisia recunoaște, în cadrul procedurii precontencioase, că Irlanda a clasificat ca APS un număr relativ ridicat de situri. Cu toate acestea, Comisia consideră că și alte zone ar fi trebuit să facă obiectul unei clasificări. După ce a subliniat că IBA 2000 a indicat un total de 140 de zone importante pentru conservarea păsărilor acoperind o suprafață de 4309 km², cu alte cuvinte, circa 6 % din suprafața de uscat a acestui stat membru (aproximativ 60 % din această suprafață reprezintă zone de coastă, corespunzător faptului că Irlanda deține 7100 km de litoral, apele interioare constituind o altă cincime), Comisia susține că 42 dintre aceste arii nu fuseseră clasificate ca APS. Potrivit acesteia, chiar presupunând că toate aceste arii ar fi clasificate ca APS, rețeaua irlandeză de APS ar continua să prezinte deficiențe în privința unui anumit număr de specii de păsări menționate în anexa I și de specii de păsări migratoare care apar în mod regulat, deoarece acestea nu sunt pe deplin acoperite de clasificarea efectuată în cadrul IBA 2000.

⁶⁹ Pe de altă parte, Comisia arată că, din perspectiva acoperirii teritoriale, rețeaua de APS a Irlandei se situează pe penultimul loc în cadrul grupului de 15 state membre existent anterior extinderii din 2004. Nivelul de acoperire teritorială a rețelei irlandeze de APS a fost, de altfel, deja depășit de mai multe dintre noile 10 state membre.

⁷⁰ În sfârșit, Comisia amintește că, pe parcursul procedurii precontencioase, autoritățile irlandeze au propus un calendar pentru desemnarea, „redesemnarea” și extinderea unui anumit număr de situri. În realitate, acest calendar nu a fost respectat și Irlanda nu a efectuat și nici nu a comunicat o altă clasificare.

71 După ce a subliniat că este pe deplin conștientă de faptul că obligația care îi incumbă de a clasifica drept APS zonele adecvate pentru conservarea speciilor decurge din Directiva păsări, și nu din IBA 2000, Irlanda a replicat că activitățile de cercetare globală în vederea amplificării rețelei irlandeze de APS, dacă este cazul, sunt în curs de realizare și urmează să fie finalizate cât de curând.

72 Cu toate acestea, Irlanda consideră că pescărelul albastru (*Alcedo atthis*) este specia răspândită cea mai puțin adecvată pentru o tentativă de conservare prin intermediul clasificării ca APS și că există motive temeinice pentru a nu desemna alte APS pentru cristeiul de câmp (*Crex crex*). Acest stat membru remarcă de asemenea că este pe deplin îndreptățit să considere că situl Cross Lough (Killadoon) (denumit în continuare situl „Cross Lough”) nu reprezintă unul dintre cele mai adecvate teritorii pentru clasificarea ca APS, date fiind informațiile de care dispune.

— Aprecierea Curții

A — În ceea ce privește siturile identificate în cadrul IBA 2000

73 Cu titlu introductiv, este necesar să se constate că, prin avizul motivat complementar, Comisia a admis că tabelul 1 cuprins în avizul motivat notificat la 24 octombrie 2001 includea o eroare în privința sitului Bull and Cow Rocks, clasificat deja ca APS, și că, prin urmare, acest sit nu mai face parte din obiectul prezentei acțiuni.

- 74 Potrivit unei jurisprudențe constante, existența unei neîndepliniri a obligațiilor trebuie apreciată în funcție de situația din statul membru astfel cum aceasta se prezenta la momentul expirării termenului stabilit în avizul motivat, schimbările intervenite ulterior neputând fi luate în considerare de către Curte (a se vedea în special Hotărârea din 2 iunie 2005, Comisia/Irlanda, C-282/02, Rec., p. I-4653, punctul 40).
- 75 Or, în prezenta cauză, rezultă din indicațiile oferite în privința motivelor referitoare la neîndeplinirea obligațiilor menționate anterior că Irlanda nu contestă faptul că nu clasificase ca APS 42 dintre cele 140 de situri identificate în cadrul IBA 2000 în termenul acordat în avizul motivat complementar notificat la 11 iulie 2003.
- 76 Având în vedere cele arătate la punctul 67 din prezenta hotărâre, simplul fapt că Irlanda și-a asumat angajamentul de a realiza un amplu program de clasificare și de reclasificare ca APS nu ar putea să justifice lipsa clasificării ca APS a siturilor identificate în cadrul IBA 2000.
- 77 În schimb, interesul de clasificare a sitului Cross Lough, precum și a celor trei situri adecvate pentru conservarea cristeiului de câmp, mai exact a siturilor Falcarragh to Min an Chladaigh, Malin Head și Peninsula Fanad Head, face obiectul unei contestații amănunțite din partea Irlandei.
- 78 Trebuie, prin urmare, să se admită acțiunea Comisiei în ceea ce privește 38 dintre cele 42 de situri identificate în cadrul IBA 2000 și să se examineze temeinicia acțiunii în ceea ce privește cele patru situri al căror interes ornitologic este contestat în mod expres de către Irlanda.

1. În ceea ce privește situl Cross Lough

a) Argumentele părților

79 Comisia a evidențiat situația sitului Cross Lough pentru două motive. În primul rând, Irlanda a contestat în mod expres necesitatea clasificării sitului respectiv ca APS, deși acesta reprezenta, chiar recent, o importantă arie de înmulțire pentru chira de mare (*Sterna sandvicensis*). În al doilea rând, lipsa clasificării în timp util a sitului este susceptibilă să fi produs efecte negative în ceea ce privește protecția acestei specii.

80 Într-adevăr, potrivit informațiilor de care dispune, Comisia susține că dispariția coloniei de chire de mare, prezentă în acest sit, potrivit IBA 89, începând cu 1937, este cauzată de prezența nurei americane (*Mustela vison*), animal de pradă, și că nu au fost niciodată adoptate măsuri pentru protejarea acestei colonii. Potrivit Comisiei, o gestionare adaptată ar putea asigura recolonizarea acestui vechi și important sit de înmulțire de către chira de mare. Nu ar fi permis ca Irlanda să beneficieze de pe urma faptului că nu a asigurat la timp clasificarea și protejarea sitului Cross Lough.

81 Irlanda susține că nu a fost adus niciun argument științific în susținerea afirmației Comisiei potrivit căreia acest stat membru ar fi obligat să clasifice ca APS un sit care nu mai prezintă interes pentru specia respectivă și care nu mai reprezintă o arie importantă pentru conservarea păsărilor, însă care, după ce a constituit o zonă de înmulțire pe care au părăsit-o, ar putea fi repopulată de acestea. În pofida faptului că ar putea fi îndreptățită să considere că, potrivit informațiilor sale, situl Cross Lough (sau oricare alt sit, în acest caz) ar putea fi recolonizat de chira de mare și ar putea beneficia de o clasificare efectivă ca APS, Comisia nu ar fi dovedit totuși că acest sit este unul dintre cele mai adecvate pentru conservarea speciei în cauză. Irlanda

adaugă că nu a fost dovedit de către Comisie faptul că dispariția coloniei de chire de mare a fost provocată de prezența nurcii americane, animal de pradă, în această zonă.

b) Aprecierea Curții

⁸² Este evident că situl respectiv a fost identificat atât în cadrul IBA 89, cât și în cadrul IBA 2000 ca fiind unul dintre cele mai adecvate teritorii pentru conservarea chirei de mare, o specie menționată în anexa I, potrivit criteriilor ornitologice stabilite în 1984, respectiv în 1995. Se impune, așadar, să se constate că acest sit făcea parte dintre cele mai adecvate teritorii pentru conservarea speciei menționate începând cu 6 aprilie 1981. Prin urmare, în aplicarea jurisprudenței care rezultă din Hotărârea Comisia/Țările de Jos, citată anterior, punctul 62, Irlanda ar fi trebuit să clasifice acest sit ca APS.

⁸³ După cum a indicat avocatul general la punctul 58 din concluziile prezentate, această obligație de clasificare nu devine în mod necesar caducă dacă situl nu mai este în prezent cel mai adecvat.

⁸⁴ Într-adevăr, potrivit unei jurisprudențe constante, ariile care nu au fost clasificate ca APS, deși ar fi trebuit să dobândească acest statut, continuă să intre sub incidența regimului specific instituit de articolul 4 alineatul (4) prima teză din Directiva păsări, deoarece, în caz contrar, obiectivele de protecție enunțate de această directivă, astfel cum sunt detaliate în al nouălea considerent, nu ar putea fi îndeplinite (a se vedea Hotărârea din 2 august 1993, Comisia/Spania, citată anterior, punctul 22, precum și Hotărârea din 7 decembrie 2000, Comisia/Franța, C-374/98, Rec., p. I-10799, punctele 47 și 57).

85 Prin urmare, Irlanda ar fi trebuit să adopte cel puțin măsurile corespunzătoare în temeiul articolului 4 alineatul (4) prima teză din Directiva pășări pentru a evita, în cadrul sitului Cross Lough, poluarea ori deteriorarea habitatelor sau orice alt efect negativ asupra chirei de mare, atât timp cât acestea au relevanță în contextul obiectivelor acestui articol.

86 În prezenta cauză, în lipsa adoptării unor astfel de măsuri în privința acestui sit, acest stat membru nu a făcut dovada că situl amintit și-ar fi pierdut potențialul chiar și în condițiile în care ar fi fost luate măsuri de protecție (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 iulie 2006, Comisia/Portugalia, citată anterior, punctele 13 și 14).

87 În plus, este necesar să se constate că, potrivit rezultatelor unor studii științifice și unor observații prezentate de către Comisie în cursul procedurii și care nu au fost contestate de Irlanda, anumite măsuri de protecție ar fi putut fi avute în vedere. Într-adevăr, pe baza a două articole ale unui naturalist irlandez, Comisia a explicat efectul distructiv al prezenței nurei americane asupra cuiburilor chirei de mare, care cuibărește direct pe sol, și, făcând trimitere la observațiile recente efectuate într-un sit din comitatul Donegal, a demonstrat că o activitate de gestionare (capturarea nurei) a atenuat problema vânatului acestei specii de păsări și că majoritatea populației locale de chire de mare construiește în continuare cuiburi în aceeași zonă.

88 În plus, pe baza observațiilor sus-menționate, pe care Irlanda nu le contestă și care confirmă potențialul de recolonizare a siturilor de către chira de mare, Comisia a indicat faptul că recolonizarea acestui teritoriu de către chira de mare este posibilă. Aceasta adaugă că respectiva specie trebuie să dispună în aceeași regiune de mai multe situri pentru construirea de cuiburi, fără ca toate aceste situri să fie în mod obligatoriu utilizate în cursul unui anumit sezon de înmulțire.

89 În aceste condiții, este necesar să se constate că acțiunea este întemeiată în privința sitului Cross Lough.

2. În ceea ce privește cele trei situri adecvate pentru conservarea cristeiului de câmp

a) Argumentele părților

90 Comisia susține că singura specie de păsări sălbatice amenințate cu dispariția la nivel mondial prezentă în Irlanda este cristeiul de câmp. Populația acestora a scăzut puternic în cursul ultimelor decenii, această pasăre nemaifiind întâlnită decât în câteva zone restrânse. În Irlanda supraviețuiește în prezent numai o populație foarte redusă, ceea ce justifică un nivel ridicat de protecție a siturilor.

91 În opinia acesteia, un stat membru nu poate să invoce în mod valabil numărul redus și vulnerabilitatea unei populații de cristei de câmp pentru a justifica neclasificarea celor mai adecvate teritorii pentru conservarea acestei specii. În replica sa, Comisia adaugă că gestionarea și conservarea reușită a principalelor arii sunt fundamentale pentru ca cristeiul de câmp să poată să se refacă și să se extindă din nou pornind de la populația redusă din prezent.

92 În ceea ce o privește, Irlanda afirmă că eventuala desemnare a altor APS trebuie să fie examinată în lumina informațiilor (numeroase) disponibile în privința acestei specii și a măsurilor pozitive adoptate de către National Parks and Wildlife în vederea conservării speciei. Aplicarea expresiei „pe cale de dispariție la scară mondială” la

situația cristeiului de câmp nu își mai păstrează valabilitatea în lumina informațiilor disponibile cu privire la această specie și, prin urmare, descrierea sa ca atare are caracter înșelător. Utilizarea terenurilor respective se modifică vizibil. Aceasta consideră că insistența Comisiei în a afirma că trebuie să fie clasificate ca APS alte teritorii adecvate pentru conservarea cristeiului de câmp este inoportună și, în orice caz, nejustificată prin elemente de probă relevante.

- 93 După ce a remarcat că, în afara APS existente, cristeiul de câmp are o distribuție redusă și imprevizibilă, statul membru precizează că nu precaritatea ocupării unui sit de către cristeiul de câmp, ci caracterul imprevizibil este acela care prezintă dificultate. Cu alte cuvinte, clasificarea unui sit ca APS nu trebuie să se întemeieze pe speculații, ci mai degrabă pe criterii ornitologice adecvate.

b) Aprecierea Curții

- 94 În această privință, deși este exact că o serie de noi studii privind prezența cristeiului de câmp în Europa au modificat categoria sa de clasificare, nu este totuși mai puțin adevărat că și categoria „aproape amenințat”, în care este încadrat acesta în momentul de față, răspunde la rândul său, ca și categoria „vulnerabil”, în care era clasificat anterior, condițiilor de identificare a ariilor importante pentru conservarea păsărilor în conformitate cu criteriul C.1 utilizat în cadrul IBA 2000. Aceasta nu modifică nici aplicarea criteriului C.6 utilizat în același inventar. Siturile identificate în cadrul IBA 2000 nu ar putea fi, așadar, puse sub semnul întrebării.

- 95 Această constatare nu ar putea fi infirmată prin argumentul Irlandei potrivit căruia cerințele impuse de Directiva păsări au fost îndeplinite ținându-se cont de nevoile cristeiului de câmp, prin clasificarea ca APS a teritoriilor utilizate de o parte importantă a populației de cristei de câmp prin intermediul finanțării publice din cadrul

Programului de subvenții acordate în favoarea cristeiului de câmp (Corncrake Grant Scheme), care acoperă angajarea a trei lucrători agricoli, cheltuieli administrative și subvenții acordate agricultorilor, precum și finanțarea și facilitarea cercetării și introducerea unui capitol consacrat cristeiului de câmp în cadrul celui mai recent Program de protecție ecologică a mediului rural (Rural Environment Protection Scheme).

- 96 Într-adevăr, astfel cum reiese din jurisprudența amintită la punctele 37-39 din prezenta hotărâre, astfel de măsuri de conservare nu ar putea fi considerate suficiente.
- 97 Trebuie de asemenea înlăturat argumentul Irlandei potrivit căruia, în afara APS existente, cristeiul de câmp are o distribuție redusă și imprevizibilă.
- 98 Se impune să se evidențieze faptul că, fără a fi contrazisă asupra acestui punct de către Irlanda, Comisia a prezentat publicații ornitologice care indică faptul că, între 1999 și 2001, în medie 39 % din populația de cristei de câmp prezentă pe teritoriul irlandez se găsea în afara APS și că, între 2002 și 2004, această cifră atingea mai degrabă 50 %.
- 99 Totodată, trebuie respins și argumentul Irlandei potrivit căruia importante modificări au afectat distribuția acestei specii pe durata unor perioade scurte (mai puțin de 10 ani) și că, atât timp cât această situație nu se stabilizează, ar fi prematur să se recomande clasificarea ca APS a altor situri.
- 100 În această privință, trebuie să se constate prezența suficient de stabilă a cristeiului de câmp în cadrul siturilor respective pe durata unor perioade scurte. Într-adevăr, Irlanda nu contestă că, potrivit rezultatelor unui studiu al BirdWatch Ireland

prezentate de către Comisie, în cursul perioadei cuprinse între anul 1993 și anul 2001, prezența scăzută a cristeiului de câmp la Falcarragh to Min an Chladaigh reprezenta 8 % din totalul populației naționale a speciei, la Malin Head, 4 % din totalul populației sale naționale, iar în Peninsula Fanad Head, 3 % din totalul populației sale naționale. Potrivit aceleiași surse, cifre similare pot fi remarcate și în privința perioadei 2002-2004.

101 În ceea ce privește argumentul invocat de Irlanda potrivit căruia bunăvoința și cooperarea proprietarilor terenurilor ar fi determinante pentru succesul viitoarelor proiecte de conservare și pentru aplicarea instrumentelor de protecție, este suficient a evidenția că, deși s-ar putea dovedi reală, o astfel de împrejurare nu scutește un stat membru de îndeplinirea obligațiilor care îi revin în temeiul articolului 4 din Directiva păsări.

102 În aceste condiții, este necesar să se constate că acțiunea este întemeiată și în ceea ce privește siturile Falcarragh to Min an Chladaigh, Malin Head și Peninsula Fanad Head.

B — *În ceea ce privește păsările care trebuie protejate în alte situri*

103 Comisia susține că pentru fundacul cu gușă roșie (*Gavia stellata*), eretele vânăt (*Circus cyaneus*), șoimulețul de iarnă (*Falco columbarius*), șoimul pelerin (*Falco peregrinus*), ploierul auriu (*Pluvialis apricaria*), cristeiul de câmp, pescărelul albastru, gărlița mare de Groenlanda (*Anser albifrons flavirostris*) și ciuful de câmp (*Asio flammeus*), specii protejate menționate în anexa I, precum și pentru nagăț (*Vanellus vanellus*), fluierarul cu picioare roșii (*Tringa totanus*), becațina comună (*Gallinago gallinago*), culicul mare (*Numenius arquata*) și fugaciul de țârm (*Calidris alpina*), specii migratoare care apar regulat, este evident că ariile importante pentru conservarea

păsărilor identificate în cadrul IBA 2000 nu oferă un ansamblu de situri suficient ca număr sau ca suprafață pentru a satisface nevoia de conservare a acestor specii.

104 Irlanda susține că au fost realizate studii privind șase dintre cele nouă specii sus-menționate care figurează în anexa I, precum și asupra fugaciului de țârm, specie migratoare care apare regulat. Finalizarea acestor lucrări permite deja identificarea siturilor care ar putea fi clasificate ca APS pentru conservarea fundacului cu gușă roșie, a eretelui vânat, a șoimulețului de iarnă, a șoimului pelerin, a ploierului auriu și a fugaciului de țârm. În cadrul procedurii precontencioase, Irlanda a indicat că vor fi propuse APS pentru conservarea eretelui vânat care să permită deopotrivă conservarea ciufului de câmp. Mai mult, în prezent, ploierul auriu reprezintă deja un „interes eligibil” în cadrul a trei APS desemnate, iar șoimulețul de iarnă în cadrul altor patru situri de interes multispecii. Șoimul pelerin poate fi eligibil în privința celor mai multe APS care au în vedere cioara cu ciocul și labele roșii (*Pyrhacorax pyrrhacorax*).

105 Chiar dacă este adevărat că Irlanda se prevalează de anumite inițiative parțiale, acestea din urmă nu au fost finalizate în termenul acordat în avizul motivat complementar notificat la 11 iulie 2003. Or, deoarece existența unei neîndepliniri a obligațiilor trebuie apreciată numai în funcție de situația din statul membru astfel cum aceasta se prezenta la momentul expirării termenului stabilit în avizul motivat, trebuie să se constate, prin raportare la informațiile menționate la punctul precedent, că Irlanda nu și-a îndeplinit obligațiile în ceea ce privește desemnarea de APS pentru asigurarea conservării fundacului cu gușă roșie, a eretelui vânat, a șoimulețului de iarnă, a șoimului pelerin, a ploierului auriu, a ciufului de câmp, specii menționate în anexa I, precum și a fugaciului de țârm, specie migratoare care apare regulat și care nu este cuprinsă în anexa I. Motivul este întemeiat și în privința acestui aspect.

106 În ceea ce privește celelalte aspecte, Comisia, căreia îi revine sarcina probei în cadrul unei proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor (Hotărârea din 21 octombrie 2004, Comisia/Grecia, C-288/02, Rec., p. I-10071, punctul 35 și jurisprudența citată), nu pare să fi demonstrat în mod valabil că Irlanda nu și-a îndeplinit obligațiile

în ceea ce privește desemnarea de APS pentru asigurarea conservării gârliței mari de Groenlanda, specie menționată în anexa I, precum și pentru protejarea nagățului, a fluierarului cu picioare roșii, a becaținei comune și a culicului mare, specii migratoare care apar regulat și care nu sunt cuprinse în anexa I. Prin urmare, acțiunea nu este întemeiată în privința acestui aspect.

107 În ceea ce privește pescărelul albastru și cristeiul de câmp, Irlanda contestă necesitatea de a clasifica drept APS alte situri pentru conservarea acestor specii.

1. În ceea ce privește siturile adecvate pentru conservarea pescărelului albastru

108 Comisia consideră că rețeaua irlandeză de APS trebuia să cuprindă un ansamblu reprezentativ de cursuri ale unor râuri care ar putea fi utilizate de pescărelul albastru. Or, Irlanda nu a adoptat nicio măsură care să urmărească clasificarea celor mai adecvate teritorii pentru conservarea pescărelului albastru și nici măcar nu cunoaște populația actuală a acestei specii.

109 Irlanda consideră că o specie atât de răspândită precum pescărelul albastru este specia răspândită cea mai puțin potrivită pentru o tentativă de conservare prin intermediul unei clasificări a teritoriilor ca APS. Această concluzie se întemeiază pe informațiile disponibile, care cuprind două *Atlase de reproducție* întocmite între 1988 și 1991. În pofida faptului că populația actuală de pescărei albaștri nu este cunoscută, Bird-Watch Ireland pare să aibă intenția de a realiza un studiu. Dacă acest studiu ar urma să identifice o populație mai semnificativă de pescărei albaștri, autoritățile irlandeze ar urma să reconsidere pe viitor posibilitatea creării de APS în vederea conservării.

110 Or, astfel cum tocmai s-a arătat la punctul 59 din prezenta hotărâre, rezultă din articolul 4 alineatul (1) din Directiva păsări, astfel cum a fost interpretat de către Curte, că, întrucât teritoriul unui stat membru adăpostește specii dintre cele menționate în anexa I, statul respectiv este obligat să definească APS pentru aceste teritorii. Prin urmare, Irlanda ar fi trebuit să identifice cele mai adecvate teritorii pentru conservarea pescărelului albastru și să le clasifice ca APS.

111 Așadar, Irlanda, care recunoaște prezența pescărelului albastru pe teritoriul său, nu a îndeplinit această obligație în termenul stabilit în avizul motivat complementar notificat la 11 iulie 2003. Prin urmare, acțiunea este deopotrivă întemeiată în privința celor mai adecvate situri pentru conservarea pescărelului albastru.

2. În ceea ce privește siturile adecvate pentru conservarea cristeiului de câmp

112 Comisia susține că rețeaua actuală de APS pentru protecția cristeiului de câmp este insuficientă. Aceasta indică faptul că în cadrul IBA 2000 sunt identificate cinci situri suplimentare, și anume Falcarragh to Min an Chladaigh, Malin Head, Peninsula Fanad Head, Peninsula Mullet și Moy valley.

113 În ceea ce privește cele cinci situri suplimentare enumerate la punctul precedent, este necesar să se constate, pe de o parte, că acestea reprezintă arii importante pentru conservarea păsărilor și, pe de altă parte, că pentru trei dintre acestea, mai exact siturile Falcarragh to Min an Chladaigh, Malin Head și Peninsula Fanad Head, neîndeplinirea obligațiilor a fost constatată la punctul 102 din prezenta hotărâre.

114 În privința Peninsulei Mullet, în replica sa, Comisia precizează că o parte a acestui sit face obiectul clasificării ca APS în alte scopuri. Prin urmare, se impune a se constata de la bun început că acest sit constituie un exemplu de clasificare parțială.

- 115 Pe lângă aceasta, criteriul C.6 este aplicabil sitului Peninsula Mullet. Or, acest criteriu desemnează o zonă care reprezintă una dintre cele mai importante cinci arii în cadrul fiecărei regiuni europene pentru o specie sau o subspecie cuprinsă în anexa I. Prin urmare, astfel cum rezultă din criteriile utilizate în cadrul IBA 2000, este suficient ca acest sit să adăpostească un număr semnificativ de indivizi dintr-o astfel de specie sau de subspecie (cel puțin 1 % din totalul populației reproducătoare naționale dintr-o specie menționată în anexa I sau 0,1 % din totalul unei populații biogeografice) pentru a se impune clasificarea sa ca APS.
- 116 În această privință, trebuie să se constate, în cauza de față, Comisia a prezentat, în replica sa, rezultatele necontestate de către Irlanda ale unui studiu efectuat de BirdWatch Ireland potrivit căruia, în cursul perioadei cuprinse între 1993 și 2001, prezența redusă a cristeiului de câmp în această zonă reprezenta 4 % din totalul populației naționale. Potrivit aceleiași surse, cifre similare puteau fi remarcate pentru perioada 2002-2004.
- 117 Așadar, acțiunea Comisiei trebuie să fie admisă în ceea ce privește situl Peninsula Mullet.
- 118 În privința sitului Moy valley, Comisia admite că datele recensământului indică absența cristeiului de câmp pe parcursul mai multor ani. Or, cifrele evidențiate de BirdWatch Ireland arată faptul că acest sit includea numeroase exemplare de cristei de câmp în perioada cuprinsă între anii '80 și mijlocul anilor '90. În special, până în 1993, această zonă cuprindea a doua concentrare de cristei de câmp ca importanță, după APS River Shannon callows, și ar fi fost astfel eligibilă fără rezerve pentru a fi clasificată ca APS pe baza unei aplicări raționale a criteriilor ornitologice. Existau, așadar, elemente care ar fi justificat clasificarea sitului Moy valley ca APS pe parcursul unei lungi perioade după intrarea în vigoare a Directivei păsări. Dispariția cristeiului de câmp a fost provocată, în acest sit, de modificări ale practicilor agricole, fără ca Irlanda să încerce să remedieze această situație. Comisia susține că Irlanda nu ar trebui să poată beneficia de pe urma faptului că nici nu a clasificat, nici nu a protejat

acest sit. Irlanda nu a demonstrat că ar fi fost imposibil să restabilească în acest sit prezența cristeiului de câmp.

119 În această privință, trebuie să se constate că Irlanda nu contestă cifrele indicate de BirdWatch Ireland prezentate de către Comisie în replica sa și prin care se arată că situl Moy valley includea numeroase exemplare de cristei de câmp în perioada cuprinsă între anii '80 și mijlocul anilor '90. Rezultă că acest sit constituia unul dintre cele mai adecvate teritorii pentru conservarea cristeiului de câmp și, în aplicarea jurisprudenței citate la punctul 37 din prezenta hotărâre, Irlanda ar fi trebuit să îl clasifice ca APS.

120 Potrivit jurisprudenței constante amintite la punctul 84 din prezenta hotărâre, zonele care nu au fost clasificate ca APS, în condițiile în care acest lucru se impunea, continuă se face obiectul regimului specific instituit de articolul 4 alineatul (4) prima teză din Directiva păsări, deoarece, în caz contrar, obiectivele de protecție formulate de această directivă, astfel cum au fost detaliate în al nouălea considerent, nu ar putea fi îndeplinite. Prin urmare, Irlanda ar fi trebuit să adopte cel puțin măsurile corespunzătoare în temeiul articolului 4 alineatul (4) prima teză din Directiva păsări pentru a evita, în cadrul sitului Moy valley, poluarea, precum și deteriorarea habitatelor sau orice alt efect negativ asupra cristeiului de câmp, atât timp cât acestea au relevanță în contextul obiectivelor acestui articol.

121 Or, din dosar rezultă că în cadrul sitului Moy valley, care ar fi trebuit clasificat ca APS, dispariția cristeiului de câmp a fost provocată de modificări ale practicilor agricole, fără ca Irlanda să încerce să remedieze această situație.

¹²² Pe de altă parte, Irlanda nu a făcut dovada faptului că restabilirea prezenței cristeiului de câmp în acest sit ar fi fost imposibilă. Prin urmare, este necesar să se admită acțiunea Comisiei în privința acestui aspect.

¹²³ Rezultă că acțiunea este întemeiată și în ceea ce privește siturile Peninsula Mullet și Moy valley.

Cu privire la cel de al doilea aspect al primului motiv

— Argumentele părților

¹²⁴ Comisia susține că Irlanda nu și-a îndeplinit obligația care îi revenea în temeiul articolului 4 alineatele (1) și (2) din Directiva păsări, întrucât a clasificat numai parțial anumite situri ca APS. Potrivit acesteia, în numeroase cazuri, prin trasarea limitelor APS au fost excluse arii adiacente echivalente care prezintă un interes ornitologic și sunt indicate în cadrul IBA 2000. Critica Comisiei are în vedere în total 37 de situri.

¹²⁵ După ce a arătat faptul că limitele APS trebuiau definite în funcție de considerente ornitologice, și nu economice, Comisia observă că, dimpotrivă, în numeroase cazuri, autoritățile irlandeze au restrâns ariile clasificate ca APS la situri aparținând domeniului public și au omis să clasifice situri atunci când anumite interese economice se opuneau în mod vizibil acestei clasificări.

126 Comisia adaugă totodată că, în cadrul procedurii, autoritățile irlandeze au declarat că au intenția să extindă și să redesemneze un număr important de situri înainte de sfârșitul lunii iunie 2004, însă nu par să fi pus în practică această intenție.

127 Irlanda indică faptul că lucrările de cercetare respective sunt în curs de desfășurare și se prevede desemnarea noilor APS în vederea conservării speciilor menționate. Orice reclasificare și nouă clasificare urmează a fi efectuate potrivit exigențelor indicate de Regulamentul habitate. Cu toate acestea, statul membru contestă pretinsa omisiune de clasificare în privința suprafeței APS Sandymount Strand and Tolka Estuary.

— Aprecierea Curții

128 Recunoscând că anumite APS trebuie extinse, Irlanda admite că a încălcat obligațiile care îi reveneau în temeiul articolului 4 alineatele (1) și (2) din Directiva păsări. Este necesar, prin urmare, să se admită acțiunea Comisiei în privința unui număr de 36 dintre cele 37 de situri.

129 Este necesar, apoi, să se examineze situația APS Sandymount Strand and Tolka Estuary.

130 Comisia afirmă că, prin trasarea limitelor APS Sandymount Strand and Tolka Estuary, nu au fost luate în considerare în mod corect interesele ornitologice, contrar prevederilor articolului 4 alineatele (1) și (2) din Directiva păsări.

131 Potrivit acesteia, elementele de probă indică faptul că abordarea adoptată de autoritățile irlandeze pentru delimitarea APS Sandymount Strand and Tolka Estuary, sit care constituie o vastă zonă umedă de importanță internațională pentru păsările acvatice, situată în golful Dublin, care adăpostește regulat mai mult de 20000 de exemplare de păsări care iernează, conduce la excluderea a două terenuri menite a fi amenajate în contextul unor ample lucrări publice, această excludere fiind decisă pe baza unei examinări izolate a valorii ornitologice a acestor zone, în condițiile în care limitele naturale ale ecosistemului umed ar fi trebuit să fie avute în vedere la delimitarea APS.

132 Cât privește prima zonă de 4,5 ha, a cărei includere în APS ar fi fost propusă anterior, potrivit Comisiei, aceasta a fost exclusă din cadrul proiectului inițial de extindere a APS Sandymount Strand and Tolka Estuary ca urmare a intervenției Dublin Port Company (administrația portuară din Dublin), care intenționa să o supună unei operațiuni de rambleiere în vederea extinderii portului.

133 În ceea ce privește Irlanda, aceasta susține că de la bun început această zonă nu ar fi trebuit inclusă în cadrul perimetrului de extindere propus și că această includere era lipsită de fundament științific. Modificarea proiectului de extindere a APS a fost examinată îndeaproape și s-a admis că includerea zonei nu se justifica din punct de vedere științific, întrucât numai o porțiune redusă a acesteia era expusă pentru scurt timp mareelor joase de lună nouă.

134 Statul membru în cauză remarcă mai cu seamă că speciile adaptabile comune de piciorong pot utiliza zona respectivă numai atunci când aceasta este expusă mareelor joase. Aceste specii își găsesc cea mai mare parte a hranei în alte zone. În plus, zona putea să nu fie asociată cu habitatele importante situate în împrejurimi, care asigură condiții mai bune pentru existența speciilor respective. Potrivit opiniei acestui stat, Comisia nu a încercat în mod real să conteste temeiul științific al acestui punct de vedere.

135 În privința primei zone, cu titlu introductiv, este necesar să se constate că motivele pe care Comisia le invocă în cadrul replicii sale cu referire la alte suprafețe cuprinse în această zonă sunt inadmisibile în etapa procedurii în fața Curții, deoarece nu fac obiectul acțiunii.

136 Într-adevăr, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, obiectul unei acțiuni în neîndeplinirea obligațiilor introduse în temeiul articolului 226 CE este delimitat de procedura precontencioasă prevăzută de această dispoziție, astfel încât acțiunea trebuie să se întemeieze pe aceleași mijloace și motive ca și avizul motivat (a se vedea Hotărârea din 16 iunie 2005, Comisia/Italia, C-456/03, Rec., p. I-5335, punctul 35 și jurisprudența citată).

137 Pe lângă aceasta, astfel cum reiese din dosar, Comisia a prezentat o expertiză ornitologică realizată în noiembrie 2002 de către Dublin Bay Watch, care preconiza, pe baza rezultatelor unei evaluări a efectelor ornitologice ale proiectului de rambleiere, includerea acestor teritorii în cadrul APS Sandymount Strand and Tolka Estuary. Într-adevăr, acest studiu, pe care autoritățile irlandeze nu l-au contestat, indică, astfel cum a subliniat avocatul general la punctul 72 din concluziile prezentate, că diferite specii utilizează în mod evident peste medie terenul care este numai în mod excepțional uscat. Mai mult, anumite părți ale acestor suprafețe sunt uscate chiar și atunci când marea este mai puțin extremă și pot fi utilizate de păsări. În sfârșit, suprafețele respective sunt utilizate nu doar de speciile de păsări limicole, ci și, spre exemplu, de chira de mare, specie care nu este dependentă de refluxul marin.

138 Este necesar să se constate că prima zonă în discuție constituie o parte integrantă a ecosistemului umed și că aceasta ar fi trebuit să fie clasificată ca APS. Rezultă că acțiunea este întemeiată în ceea ce privește prima zonă exclusă din proiectul inițial de extindere a APS Sandymount Strand and Tolka Estuary.

139 În privința celei de a doua zone, aceasta cuprinde 2,2 ha de bare aluvionare de nisip și de pietriș de la intrarea în estuarul râului Tolka distruse, potrivit Comisiei, cu ocazia construirii tunelului portului Dublin inițiată de Dublin Corporation [devenită între timp Dublin City Council (administrația orașului Dublin)]. Comisia susține că, deși redusă ca suprafață, zona exclusă prezenta caracteristici similare celor aparținând unui ecosistem complet, mai exact terasele nămoioase, și era utilizată în mod regulat de păsări care depind de ecosistemul global, mai exact scoicarul (*Haematopus ostralegus*) și fluierarul cu picioare roșii. Excluderea acestor porțiuni aparținând unor elemente ale unui ecosistem umed integrat aduce atingere obiectivelor Directivei păsări.

140 Irlanda afirmă că numai un foarte scăzut număr de exemplare de scoicari și de fluierari cu picioare roșii se găsesc în zona nămoioasă intertidală de 2,2 ha care este expusă mareelor joase, doar în calitate de perimetru de alimentare și pentru scurte perioade. Zona nu este, așadar, considerată ca putând fi inclusă în APS corespunzătoare. Criteriile aplicate la momentul adoptării acestei decizii erau criterii ornitologice adaptate din punct de vedere științific. Irlanda consideră că punctul de vedere al Comisiei potrivit căruia dispariția zonei de 2,2 ha constituie o deteriorare importantă a habitatelor păsărilor, precum și o sursă de perturbări nu poate fi primit și că aceasta nu a putut oferi niciun element de probă științifică sau care să poată fi verificat în mod obiectiv în susținerea punctului său de vedere.

141 În privința celei de a doua zone, trebuie amintit faptul că, potrivit jurisprudenței indicate la punctul 39 din prezenta hotărâre, pentru clasificarea unor teritorii ca APS sunt luate în considerare exclusiv criteriile ornitologice determinate prin Directiva păsări.

142 Prin urmare, Comisia susține în mod corect că, pe de o parte, clasificarea ca APS nu poate fi rezultatul unei examinări izolate a valorii ornitologice a fiecăreia dintre suprafețele în cauză, ci aceasta trebuie să fie efectuată luându-se în considerare limitele naturale ale ecosistemului umed și că, pe de altă parte, criteriile ornitologice, pe care trebuie să se fundamenteze în exclusivitate clasificarea, trebuie să aibă temei

științific. Într-adevăr, utilizarea unor criterii necorespunzătoare, pretins ornitologice, ar putea avea ca efect o greșită definire a limitelor APS.

143 În speță, este evident că suprafața respectivă este separată de restul estuarului clasificat printr-un drum care traversează fluviul și că, în calitatea sa de terasă nămolosă, aceasta prezintă aceleași caracteristici ca și totalitatea sitului Golful Dublin.

144 În plus, rezultă din evaluarea efectelor asupra mediului publicată în iulie 1998, pe care s-au întemeiat cele două părți în cadrul procedurii, că această suprafață este utilizată ca perimetru de hrană de către o parte dintre păsările sălbatice localizate în APS Sandymount Strand and Tolka Estuary.

145 Este, așadar, necesar să se constate că al doilea teren este utilizat ca perimetru de hrană de trei dintre cele nouă specii de păsări care sunt determinante pentru a califica Golful Dublin ca arie ornitologică importantă. Această arie este utilizată de aceste specii în limitele medii considerate normale, dacă nu chiar superioare. Prin urmare, aceasta constituie o parte integrantă a ansamblului ecosistemului umed și, prin urmare, ar fi trebuit să fie deopotrivă clasificată ca APS.

146 Rezultă că acțiunea este întemeiată și în privința celei de a doua zone ce nu a fost inclusă în APS Sandymount Strand and Tolka Estuary.

147 Pe cale de consecință, al doilea aspect al primului motiv trebuie să fie considerat întemeiat.

148 În considerarea a tot ceea ce precedă, este necesar să se constate că primul motiv este întemeiat, cu excepția aspectului privitor la desemnarea de APS pentru asigurarea conservării gârliței mari de Groenlanda, specie menționată în anexa I, precum și a nagățului, a fluierarului cu picioare roșii, a becaținei comune și a culicului mare, specii migratoare care apar regulat și care nu sunt cuprinse în anexa I.

Cu privire la cel de al doilea motiv, întemeiat pe nepunerea în aplicare a regimului juridic de protecție necesar în conformitate cu articolul 4 alineatele (1) și (2) din Directiva păsări

Argumentele părților

149 Comisia consideră că, începând cu 1981, legislația irlandeză nu a asigurat în mod satisfăcător punerea în aplicare a dispozițiilor articolului 4 alineatele (1) și (2) din Directiva păsări și că, în plus, Irlanda nu a aplicat aceste prevederi în practică prin crearea unui regim juridic de protecție specific APS de natură să asigure supraviețuirea și înmulțirea speciilor de păsări vizate.

150 Potrivit acesteia, în primul rând, a veghea la supraviețuirea și la înmulțirea speciilor de păsări prezente în APS poate impune nu numai măsuri preventive, ci și măsuri active sau pozitive care, cu o excepție, nu au fost adoptate de către Irlanda. În al doilea rând, persistă o îndoială cu privire la măsura în care legislația irlandeză pertinentă constituie în mod real un temei juridic care să permită adoptarea unor astfel de măsuri.

151 Irlanda contestă neîndeplinirea imputată a obligațiilor. În privința obligației de a adopta un regim juridic de protecție eficientă a APS, deși admite că abordarea

preventivă nu este suficientă pentru a proteja păsările în orice împrejurare, aceasta susține că obiectivul amintit a justificat punerea în aplicare a unui program de acordare de subvenții în favoarea cristeiului de câmp de natură voluntară. La acesta se adaugă o listă de planuri, sub formă de proiect, de gestionare a conservării păsărilor într-un anumit număr de APS.

- 152 În privința domeniului de aplicare al legislației irlandeze de transpunere a articolului 4 alineatele (1) și (2) din Directiva păsări, acest stat membru contestă faptul că unicul obiectiv al Regulamentului habitate ar fi acela de a aplica Directiva habitate și susține că respectivul regulament asigură un temei juridic adecvat în dreptul intern pentru crearea și executarea planurilor de gestionare care privesc APS. Potrivit Irlandei, Regulamentul habitate aplică în mod expres în ceea ce privește APS un anumit număr de măsuri-cheie de protecție și de executare, mai cu seamă articolul 13 din acest regulament, care este în mod expres menționat la articolul 34 al regulamentului ca prevedere ce se aplică ariilor clasificate în temeiul Directivei păsări.

Aprecieri Curții

- 153 Trebuie amintit că, potrivit jurisprudenței Curții, articolul 4 alineatele (1) și (2) din Directiva păsări impune statelor membre să confere APS un regim juridic de protecție care poate asigura în special supraviețuirea și înmulțirea speciilor de păsări menționate în anexa I, precum și înmulțirea, schimbarea penelor și iernarea speciilor de păsări migratoare care nu sunt cuprinse în anexa I și care apar regulat (Hotărârea din 18 martie 1999, Comisia/Franța, C-166/97, Rec., p. I-1719, punctul 21 și jurisprudența citată).
- 154 Astfel cum a evidențiat avocatul general la punctul 77 din concluziile prezentate, protejarea APS nu trebuie să se limiteze la măsuri menite să evite daunele și perturbările externe cauzate de om, ci trebuie de asemenea, potrivit modului în care se prezintă starea de fapt, să cuprindă măsuri pozitive care urmăresc conservarea și ameliorarea stării sitului.

- 155 Este evident că articolul 13 din Regulamentul habitate ar fi transpus în mod satisfăcător articolul 4 alineatele (1) și (2) din Directiva păsări dacă această dispoziție ar fi fost aplicabilă APS. Cu toate acestea, contrar poziției adoptate de Irlanda, potrivit căreia articolul 13 din regulamentul amintit este deopotrivă aplicabil APS în principal în temeiul articolului 34 din același regulament, Comisia susține că Regulamentul habitate este menit să pună în aplicare numai Directiva habitate.
- 156 Articolul 34 din Regulamentul habitate prevede că: „[d]acă este cazul, prevederile articolelor 4, 5, 7, 13, 14, 15 și 16 se aplică *mutatis mutandis* ariilor clasificate în temeiul articolului 4 alineatele (1) și (2) din Directiva păsări”.
- 157 Potrivit articolului 249 al treilea paragraf CE, directiva este obligatorie pentru fiecare stat membru destinat cu privire la rezultatul care trebuie atins, lăsând autorităților naționale competența în ceea ce privește forma și mijloacele. Rezultă că Irlanda, ca și oricare alt stat membru, beneficiază de dreptul de a alege forma și mijloacele de punere în aplicare a Directivei păsări (a se vedea în acest sens Hotărârea din 20 noiembrie 2003, Comisia/Franța, C-296/01, Rec., p. I-13909, punctul 55).
- 158 Cu toate acestea, potrivit jurisprudenței Curții, transpunerea în dreptul intern a unei directive trebuie să asigure în mod efectiv deplina aplicare a directivei într-un mod suficient de clar și de precis (a se vedea în acest sens Hotărârea din 30 mai 1991, Comisia/Germania, C-361/88, Rec., p. I-2567, punctul 15).
- 159 Curtea a statuat totodată, astfel cum a fost amintit la punctul 64 din prezenta hotărâre, că exactitatea transpunerii dobândește o importanță deosebită în ceea ce privește Directiva păsări, în măsura în care gestionarea patrimoniului comun este încredințată, pentru teritoriul propriu, fiecărui stat membru.

160 Este, prin urmare, necesar să se verifice dacă articolul 34 din Regulamentul habitate nu garantează, astfel cum susține Comisia, aplicarea articolului 13 din acest regulament la ariile clasificate ca APS în temeiul articolului 4 alineatele (1) și (2) din Directiva păsări.

161 Or, interpretarea literală a respectivului articol 34 permite să se conchidă că, prin ea însăși, aceasta din urmă nu exclude din domeniul de aplicare al Regulamentului habitate aplicarea articolului 13 din acest regulament la ariile clasificate în temeiul articolului 4 alineatele (1) și (2) din Directiva păsări.

162 Pe cale de consecință, nu poate fi primit argumentul Comisiei potrivit căruia, dată fiind lipsa oricărei mențiuni în cadrul Regulamentului habitate cu privire la un obiectiv distinct care să conștie în punerea în aplicare a Directivei păsări și ținând cont de limitele impuse de European Communities Act, regulamentul menționat nu poate constitui un temei juridic care să permită adoptarea de planuri de gestionare și de conservare a păsărilor în cadrul APS.

163 Pentru același motiv, nu ar putea fi primit argumentul Comisiei potrivit căruia Regulamentul habitate nu permite aplicarea măsurilor de gestionare prevăzute de articolul 6 alineatul (1) din Directiva habitate în privința APS, deoarece obiectivul declarat al acestui regulament este exclusiv punerea în aplicare a directivei menționate. Într-adevăr, astfel cum a indicat avocatul general la punctul 82 din concluziile prezentate, dacă măsuri similare celor prevăzute de articolul 6 alineatul (1) anterior menționat trebuie să fie aplicate în privința APS în temeiul articolului 4 alineatele (1) și (2) din Directiva păsări, nimic nu se opune posibilității ca legiuitorul național să instituie o prevedere unică pentru transpunerea normelor cuprinse în cele două directive.

164 Tot astfel, nu poate fi primit nici argumentul Comisiei referitor la limitele impuse de European Communities Act. Într-adevăr, Irlanda susține, în memoriul său în apărare și fără a fi contrazisă asupra acestui punct de către Comisie, că Regulamentul

habitate nu este o lege, dar că este, în totalitate și în mod incontestabil, pe deplin în vigoare și produce efecte juridice atât timp cât nu a fost contestat cu succes în fața instanței competente.

165 În sfârșit, pentru același motiv ca și cel reținut la punctul 161 din prezenta hotărâre, trebuie înlăturat argumentul Comisiei potrivit căruia aplicarea în privința APS a articolului 13 din Regulamentul habitate, care se referă la măsurile de conservare ce trebuie adoptate de către ministru în ceea ce privește ariile speciale de conservare, nu are loc în mod automat, deoarece, potrivit formulării cuprinse în articolul 34 din acest regulament, anumite prevederi ale regulamentului se aplică „dacă este cazul” și „*mutatis mutandis*” ariilor clasificate în temeiul articolului 4 alineatele (1) și (2) din Directiva păsări.

166 În plus, potrivit jurisprudenței constante a Curții, domeniul de aplicare al actelor cu putere de lege sau al normelor administrative naționale trebuie apreciat în funcție de interpretarea oferită acestora de către instanțele naționale (Hotărârea din 29 mai 1997, Comisia/Regatul Unit, C-300/95, Rec., p. I-2649, punctul 37 și jurisprudența citată). Or, în acest caz, Comisia nu a invocat în susținerea acțiunii sale nicio hotărâre a instanțelor naționale care să fi interpretat dispoziția internă în discuție într-un mod neconform cu directiva.

167 În aceste condiții, Comisia, căreia îi revine sarcina probei în cadrul unei proceduri în constatarea neîndeplinirii obligațiilor (Hotărârea Comisia/Grecia, citată anterior, punctul 35 și jurisprudența citată), nu pare să fi demonstrat în mod valabil că, la data expirării termenului acordat în avizul motivat complementar notificat la 11 iulie 2003, Regulamentul habitate avea domeniul de aplicare atribuit de către Comisie.

168 Prin urmare, al doilea motiv trebuie respins.

Cu privire la cel de al treilea motiv, întemeiat pe neaplicarea articolului 4 alineatul (4) prima teză din Directiva păsări în privința zonelor care ar fi trebuit clasificate ca APS

Argumentele părților

169 Comisia susține că Irlanda omite, începând cu 1981, să asigure aplicarea prevederilor articolului 4 alineatul (4) prima teză din Directiva păsări în privința siturilor care ar fi trebuit să fie clasificate ca APS în temeiul directivei menționate, dar care nu au fost clasificate. Aceasta consideră că, dată fiind amploarea insuficienței desemnări de APS din partea autorităților irlandeze, această lacună poate avea repercusiuni importante asupra conservării respectivelor specii de păsări.

170 Potrivit acesteia, deși Irlanda posedă o legislație privitoare la protecția habitatelor în afara ariilor clasificate ca APS, această legislație nu are specificul ornitologic impus de prevederea comunitară menționată la punctul precedent. Legislația internă nu impune în special obligații specifice în privința habitatelor speciilor de păsări sălbatice care ar trebui să beneficieze de protecția ce rezultă din APS, în ariile care nu fac parte din rețeaua de APS existentă în Irlanda. Comisia citează exemplul specific al dificultăților cu care se confruntă eretele vânat și adaugă că, în plus, ariile neclasificate ca APS, dar care ar fi necesitat o asemenea clasificare, nu beneficiau în Irlanda de protecția cerută de articolul 4 alineatul (4) prima teză din Directiva păsări, chiar și în ceea ce privește acțiunile autorităților publice.

- 171 Irlanda răspunde, în esență, că o importantă activitate de cercetare privitoare la eretele vânat este pe punctul de a fi încheiată și că un proiect de orientări privitoare la dezvoltarea energiei eoliene urmează a fi curând finalizat.

Aprecierea Curții

- 172 Trebuie să se sublinieze că, astfel cum tocmai a fost amintit la punctul 84 din prezenta hotărâre, obiectivele de protecție formulate de Directiva păsări, detaliate în cadrul celui de al nouălea considerent, nu ar putea fi îndeplinite dacă statele membre ar trebui să respecte obligațiile care decurg din articolul 4 alineatul (4) din directiva menționată numai în cazurile în care o APS a fost desemnată în prealabil.

- 173 Astfel cum reiese deopotrivă din jurisprudența Curții, textul articolului 7 din Directiva habitate precizează că articolul 6 alineatele (2)-(4) din această directivă înlocuiește articolul 4 alineatul (4) prima teză din Directiva păsări începând cu data punerii în aplicare a Directivei habitate sau cu data clasificării de către un stat membru în conformitate cu Directiva păsări, dacă aceasta din urmă are loc după prima. Este clar, așadar, că ariile care nu au fost clasificate ca APS, dar ar fi trebuit să dobândească acest statut, continuă să intre sub incidența regimului specific instituit de articolul 4 alineatul (4) prima teză din Directiva păsări (Hotărârea din 7 decembrie 2000, Comisia/Franța, C-374/98, citată anterior, punctele 46 și 47).

- 174 Or, în speță, Irlanda nici măcar nu a susținut că a asigurat aplicarea dispozițiilor articolului 4 alineatul (4) prima teză din Directiva păsări la zonele care urmează a fi clasificate ca APS în temeiul directivei amintite.

- 175 Prin urmare, chiar fără a fi necesar să se examineze exemplele concrete invocate de către Comisie, al treilea motiv trebuie considerat întemeiat.

Cu privire la cel de al patrulea motiv, întemeiat pe netranspunerea și neaplicarea articolului 4 alineatul (4) a doua teză din Directiva păsări

Argumentele părților

176 Comisia reproșează Irlandei că nu a transpus și nici nu a aplicat în mod concret și integral a doua teză a articolului 4 alineatul (4) din Directiva păsări în ceea ce privește măsurile adecvate pe care statele membre trebuie să le adopte pentru a evita poluarea sau deteriorarea habitatelor în afara APS.

177 În susținerea obiecției formulate, Comisia arată faptul că diferite instrumente juridice interne, mai cu seamă licențele de prevenire integrată a poluării, sistemul de gestionare a gunoierului de fermă, legislația în materie de amenajare a teritoriului și prevederile privitoare la evaluarea efectelor asupra mediului, care se consideră că transpun articolul 4 alineatul (4) a doua teză din Directiva păsări, nu prezintă conținutul ornitologic specific prevăzut de acest articol. Or, în lipsa oricărei trimeri la considerențele ornitologice specifice, nu se poate considera că entitățile implicate în aplicarea măsurilor relative la mediu vor ține cont de interesele ornitologice. Potrivit Comisiei, mai multe norme de drept intern care transpun articolul 4 alineatul (4) a doua teză sunt parțiale, persistând numeroase lacune. Caracterul incomplet al acestora este demonstrat prin declinul habitatelor și, în pofida infirmărilor din partea Irlandei, nu se poate contesta în mod valabil, în speță, că intervenția umană a determinat un declin al habitatelor.

178 Irlanda răspunde indicând că articolul 4 alineatul (4) din Directiva păsări este, în practică, transpus printr-un anumit număr de programe și de măsuri de reglementare.

Aceasta susține de asemenea că cerințele impuse de a doua teză a respectivului alineat (4) sunt puse în aplicare prin Wildlife Act, care prevede un fundament juridic solid pentru protecția speciilor de păsări în zonele profund rurale.

Aprecierea Curții

179 Deși este adevărat că articolul 4 alineatul (4) a doua teză din Directiva păsări nu impune în mod obligatoriu obținerea anumitor rezultate, nu este totuși mai puțin adevărat că statele membre trebuie să își asume în mod serios ca obiectiv protecția habitatelor în afara APS. Se impune a se constata că, în prezenta cauză, Irlanda trebuie să depună toate eforturile pentru a adopta măsurile adecvate în vederea evitării poluării sau a perturbării habitatelor (a se vedea în acest sens Hotărârea din 18 martie 1999, Comisia/Franța, citată anterior, punctul 48).

180 În primul rând, este necesar să se examineze dacă Irlanda a transpus în mod corect și integral prevederea menționată prin adoptarea măsurilor adecvate în vederea evitării poluării sau deteriorării habitatelor în afara APS.

181 În considerarea diferitelor elemente de probă, apreciate în ansamblul lor, se impune a se constata că, în prezenta cauză, situația nu se prezintă astfel.

182 Astfel, în ceea ce privește licențele emise în cadrul sistemului de reducere integrată a poluării de către Environmental Protection Agency, nu se contestă, astfel cum arată Comisia, faptul că acest sistem are în vedere numai o gamă limitată de activități poluante și nu conține nicio trimitere specifică la considerentele ornitologice prevăzute la articolul 4 din Directiva păsări. În plus, se pare că Irlanda se referă la transpunerea Directivei 96/61/CE a Consiliului din 24 septembrie 1996 privind prevenirea și controlul integrat al poluării (JO L 257, p. 26, Ediție specială, 15/vol. 3, p. 183), care urmărește alte obiective. Astfel, reglementarea națională privitoare la aceste licențe nu poate fi considerată ca fiind o transpunere suficientă a articolului 4 alineatul (4) a doua teză din Directiva păsări.

183 În privința condiționării plății unice în cadrul politicii agricole comune, Irlanda arată că diferitele cerințe de reglementare în materie de gestionare, primul element-cheie al acestei condiționări, menționate la articolul 4 din Regulamentul (CE) nr. 1782/2003 al Consiliului din 29 septembrie 2003 de stabilire a normelor comune pentru schemele de sprijin direct în cadrul politicii agricole comune și de stabilire a anumitor scheme de sprijin pentru agricultori și de modificare a Regulamentelor (CEE) nr. 2019/93, (CE) nr. 1452/2001, (CE) nr. 1453/2001, (CE) nr. 1454/2001, (CE) nr. 1868/94, (CE) nr. 1251/1999, (CE) nr. 1254/1999, (CE) nr. 1673/2000, (CEE) nr. 2358/71 și (CE) nr. 2529/2001 (JO L 270, p. 1, Ediție specială, 03/vol. 49, p. 177), a căror listă este cuprinsă în anexa III la acest regulament, vor fi introduse progresiv pe parcursul a trei ani, începând cu 1 ianuarie 2005. Acest stat membru precizează că lista cerințelor de reglementare menționate cuprinde o trimitere la Directiva păsări. Or, pentru aceleași motive precum acelea reținute la punctul 74 din prezenta hotărâre, introducerea progresivă în dreptul intern a respectivelor cerințe de reglementare nu poate fi luată în considerare.

184 Același lucru este valabil și în privința celui de al doilea element-cheie al acestei condiționări a plății unice asociate bunelor condiții agricole și de mediu avute în vedere de articolul 5 din Regulamentul nr. 1782/2003 și în privința cărora exigențele minime trebuie să fie definite în temeiul cadrului stabilit în anexa IV la acest regulament, intrarea în vigoare a măsurilor de transpunere a acestui articol urmând să aibă loc numai după 1 ianuarie 2005.

185 În ceea ce privește măsurile adoptate în cadrul Programului de protecție ecologică a mediului rural, menit să acorde recompense agricultorilor care își desfășoară activitățile agricole în mod ecologic pentru a determina ameliorări în materie de mediu în cadrul exploataților existente, Comisia admite că acestea prezintă avantaje pentru păsările sălbatice în măsura în care permit evitarea poluării și a deteriorării habitatelor. Cu toate acestea, este evident că acest sistem nu este aplicabil în mod global totalității terenurilor agricole sau teritoriilor neclasificate ca APS. Prin urmare, măsurile menționate nici nu pot fi considerate ca transpunând articolul 4 alineatul (4) a doua teză din Directiva păsări.

186 Și argumentele privitoare la Programul de gestionare a deșeurilor agricole (Farm Waste Management Scheme), precum și legislația în materie de amenajare a teritoriului, inclusiv prevederile referitoare la evaluarea efectelor asupra mediului, trebuie respinse. Într-adevăr, Irlanda nu a introdus, în cadrul textelor respective, niciun considerent ornitologic în conformitate cu articolul 4 alineatul (4) a doua teză din Directiva păsări.

187 În sfârșit, în privința Wildlife Act, se impune a se constata că unica dispoziție a acestei legi cu relevanță în acest context și care a fost citată de către Irlanda în cadrul procedurii este articolul 11 alineatul 1. Cu toate acestea, prevederea în cauză nu este suficient de precisă pentru a se putea considera că prin aceasta se garantează transpunerea articolului 4 alineatul (4) a doua teză din Directiva păsări.

188 În al doilea rând, este necesar să se examineze dacă s-a demonstrat de către Comisie că Irlanda nu a întreprins demersuri suficiente, în practică, pentru a evita poluarea sau deteriorarea habitatelor în afara APS.

189 Cu privire la acest aspect, este necesar să se amintească faptul că sunt indicate cu titlu exemplificativ de către Comisie habitatele cucului (*Cuculus canorus*), ciocârliei de câmp (*Alauda arvensis*), rândunicii (*Hirundo rustica*), lăstunului de mal (*Riparia riparia*), specii de păsări răspândite care figurează pe „lista portocalie” din inventarul *Birds of Conservation Concern in Ireland* publicat în 1999 de către BirdWatch Ireland și Royal Society for the Protection of Birds. Acest inventar precizează că speciile menționate sunt puternic afectate de evoluția practicilor agricole. Mai mult, Comisia face trimitere la raportul *Ireland's Environment 2004*, întocmit de Environmental Protection Agency, care explică deteriorarea generală a habitatelor în Irlanda printr-un ansamblu de evoluții în domeniu.

190 În plus, se impune a se constata că simpla adoptare a unui număr de programe și de măsuri de reglementare, astfel cum susține Irlanda, nu dovedește faptul că acest stat

membru a întreprins suficiente eforturi în vederea evitării poluării sau deteriorării habitatelor. Într-adevăr, astfel cum a evidențiat avocatul general la punctul 111 din concluziile prezentate, un efort concertat, adoptarea tuturor măsurilor rezonabile pentru atingerea rezultatului urmărit, necesită o acțiune focalizată.

191 În speță, este necesar să se constate că măsurile adoptate de Irlanda sunt măsuri parțiale și izolate, dintre acestea numai unele favorizând conservarea populațiilor de păsări menționate, neconstituind însă un ansamblu coerent.

192 Această concluzie este confirmată prin faptul că Irlanda nu a respins conținutul inventarului *Birds of Conservation Concern in Ireland*, publicat în 1999, și nici pe acela al raportului *Ireland's Environment 2004*, două studii ornitologice menționate anterior, prezentate de către Comisie.

193 Așadar, luând în considerare totalitatea elementelor prezentate de către Comisie, este necesar să se concluzioneze că Irlanda nu a transpus și nici nu a aplicat în mod corect și integral prevederile articolului 4 alineatul (4) a doua teză din Directiva păsări. Prin urmare, trebuie să se constate că există o neîndeplinire a obligațiilor în ceea ce privește acest motiv.

Cu privire la cel de al cincilea motiv, întemeiat pe transpunerea și aplicarea insuficientă a articolului 6 alineatele (2)-(4) din Directiva habitate

194 Al cincilea motiv are în vedere, în privința APS desemnate în temeiul Directivei păsări, faptul că Irlanda nu a adoptat toate măsurile necesare pentru a se conforma prevederilor articolului 6 alineatele (2)-(4) din Directiva habitate. Acest motiv se referă de asemenea la transpunerea insuficientă a articolului 6 alineatul (2) din această directivă în ceea ce privește utilizarea în scopuri recreative a tuturor siturilor menționate de această dispoziție.

Observații introductive

¹⁹⁵ Articolul 7 din Directiva habitate prevede că obligațiile care decurg din articolul 6 alineatele (2)-(4) din această directivă înlocuiesc orice obligații ce rezultă din articolul 4 alineatul (4) prima teză din Directiva păsări în ceea ce privește ariile clasificate în conformitate cu articolul 4 alineatul (1) din această directivă sau recunoscute în mod similar în conformitate cu articolul 4 alineatul (2), începând cu data punerii în aplicare a acestei directive sau cu data clasificării sau a recunoașterii de către statul membru în conformitate cu Directiva păsări, dacă aceasta din urmă are loc după prima.

¹⁹⁶ Rezultă că articolul 6 alineatele (2)-(4) din Directiva habitate este aplicabil în Irlanda în ceea ce privește APS cu începere de la 10 iunie 1994, dată la care a expirat termenul pentru transpunerea acestei directive în acest stat membru, sau cu începere de la data clasificării sau a recunoașterii acestora în temeiul Directivei păsări, dacă aceasta din urmă are loc ulterior.

În ceea ce privește insuficienta transpunere și aplicare a articolului 6 alineatul (2) din Directiva habitate

— Argumentele părților

¹⁹⁷ Comisia consideră că Irlanda nu a transpus și nici nu a aplicat în mod corect, la data de 10 iunie 1994 sau ulterior, articolul 6 alineatul (2) din Directiva habitate în privința tuturor zonelor clasificate în temeiul articolului 4 alineatul (1) din Directiva păsări sau recunoscute în temeiul articolului 4 alineatul (2) din aceeași directivă.

198 Aceasta susține că, în conformitate cu Regulamentul habitate, care, potrivit afirmațiilor Irlandei, pune în aplicare articolul 6 alineatul (2) din Directiva habitate, capacitatea de combatere a activităților cu potențial nefast desfășurate de proprietarii terenurilor depinde, într-o mare măsură, de avizele care le sunt notificate la momentul când se propune clasificarea unei arii ca sit căruia îi sunt aplicabile prevederile articolului 6 alineatul (2) din Directiva habitate. Articolul 14 din regulamentul amintit conferă ministrului competent dreptul de a emite avize și de a impune condiții privitoare la utilizarea acestor terenuri. Acest drept cunoaște însă două limitări.

199 Prima dintre aceste limitări este o limitare *de iure* constând în faptul că articolul 14 din Regulamentul habitate este redactat astfel încât să își găsească aplicarea numai în privința APS desemnate după intrarea în vigoare a acestui regulament, nefiind, așadar, aplicabil în privința APS desemnate înainte de această dată. În cazul APS existente, nu este prevăzută înștiințarea proprietarilor terenurilor prin avizele ce le indică acestora în mod explicit care sunt activitățile care necesită o autorizare în temeiul legislației de transpunere, astfel încât ariile respective nu beneficiază de sistemul de combatere a activităților nefaste.

200 A doua limitare este o limitare *de facto*, în măsura în care regulamentul menționat nu a fost aplicat la toate APS.

201 Potrivit Comisiei, în lipsa emiterii oricărui aviz restrictiv, legislația irlandeză nu cuprinde nicio măsură care să confere efecte depline prevederilor articolului 6 alineatul (2) din Directiva habitate în ceea ce privește terenurile aparținând domeniului public situate în interiorul unei APS. Aceasta consideră totodată că, în măsura în care aceste activități au loc pe terenuri care aparțin domeniului public sau care sunt supuse unei forme de control al statului, legislația națională nu prevede o obligație legală expresă, pentru autoritățile cărora le revine atribuția de a reglementa aceste activități, de a adopta măsurile de punere în executare pentru asigurarea respectării prevederilor articolului 6 alineatul (2) din directiva amintită.

202 Comisia citează ca exemplu de activitate care încalcă articolul 6 alineatul (2) din Directiva habitate recoltarea mecanică de cardium, neautorizată în cadrul APS Bannow Bay, și invocă totodată lucrările de construcție dăunătoare efectuate în cadrul APS Glen Lough.

203 Irlanda respinge în totalitate afirmațiile Comisiei. Aceasta observă că, în afara dispoziției conținute de articolul 14 din Regulamentul habitate, articolul 13 alineatul (3) din acest regulament, care se aplică la rândul său ariilor speciale de conservare și APS, transpune articolul 6 alineatul (2) din Directiva habitate. Irlanda face trimiteri de asemenea, în același scop, la prevederile articolelor 17 și 18 din Regulamentul habitate și își menține poziția conform căreia Legile privind plajele (Foreshore Acts) permit asigurarea protecției APS.

— Aprecierea Curții

204 Este necesar să se amintească de la bun început faptul că articolul 6 alineatul (2) din Directiva habitate, ca și articolul 4 alineatul (4) prima teză din Directiva păsări, impune statelor membre să adopte măsurile adecvate pentru a evita, pe teritoriul ariilor clasificate în conformitate cu alineatul (1) al articolului 4 sau recunoscute în temeiul alineatului (2) al aceluiași articol, deteriorarea habitatelor, precum și perturbarea serioasă a speciilor pentru care au fost desemnate sau recunoscute respectivele APS (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 iunie 2002, Comisia/Irlanda, C-117/00, Rec., p. I-5335, punctul 26).

205 În ceea ce privește argumentul Irlandei potrivit căruia articolul 13 alineatul (3) din Regulamentul habitate transpune articolul 6 alineatul (2) din Directiva habitate, se impune a se constata că articolul 13 alineatul (3) are ca unic obiectiv să impună ministrului competent obligația de a adopta prevederile utile pentru a evita deteriorarea habitatelor naturale și a habitatelor speciilor, precum și perturbarea speciilor pentru

care au fost desemnate respectivele arii, astfel încât prevederea în cauză produce efecte numai atunci când ministrul este direct responsabil în privința APS vizate. Or, în cadrul regimului instituit de Regulamentul habitate, articolul 13 alineatul (3) completează dispozițiile articolelor 4 și 14 din același regulament, care instituie un sistem de răspundere a proprietarului terenului care are ca temei avizele emise. În prezenta cauză, fiind evident că aceste avize nu au fost emise în privința tuturor APS, nu se poate considera că articolul 13 alineatul (3) din Regulamentul habitate asigură o transpunere suficientă a articolului 6 alineatul (2) din Directiva habitate.

206 În ceea ce privește argumentul potrivit căruia articolul 14 din Regulamentul habitate prevede controlul operațiunilor, precum și al activităților a căror listă este cuprinsă în avizul notificat de către ministrul competent potrivit articolului 4 din acest regulament și potrivit căruia activitățile enunțate nu pot fi efectuate decât cu autorizarea ministrului sau în temeiul unui acord de gestionare prevăzut de articolul 12 din același regulament, este suficient a se constata că respectivul articol 14 are la bază de asemenea existența unui aviz. Prin urmare, pentru același motiv precum acela indicat la punctul precedent din prezenta hotărâre, nu se poate considera că această din urmă prevedere asigură transpunerea suficientă a articolului 6 alineatul (2) din Directiva habitate.

207 În privința argumentului potrivit căruia articolul 17 din Regulamentul habitate autorizează ministrul competent să sesizeze instanțele de judecată solicitând interzicerea operațiunilor sau a activităților care, în raport cu evaluarea realizată, par a avea efecte nefaste asupra unui sit european, inclusiv o APS, și potrivit căruia articolul 18 din același regulament acordă o putere similară ministrului competent în cazul în care o operațiune sau o activitate nefastă în privința unei APS s-ar efectua în cadrul unei zone situate în afara acestei APS, este necesar să se constate că, astfel cum susține în mod corect Comisia și cum a fost indicat de către avocatul general la punctul 127 din concluziile prezentate, aceste prevederi nu permit evitarea deteriorării habitatelor naturale și a habitatelor speciilor, precum și a perturbării speciilor pentru care au fost desemnate respectivele arii.

208 Într-adevăr, chiar dacă Irlanda indică, în memoriul său în duplică, faptul că puterile conferite ministrului competent, astfel cum sunt precizate la punctul precedent, pot fi utilizate în cadrul unei cereri urgente de instituire de măsuri reparatorii, cu titlu provizoriu, pe calea unei ordonanțe președințiale, se impune a se constata că aceste prevederi nu pot interveni în mod obligatoriu decât după inițierea activităților în discuție și, prin urmare, după ce se vor fi produs eventualele deteriorări. În plus, ministrul competent nu are dreptul să interzică în mod unilateral o activitate cu caracter nefast, iar puterile sus-menționate presupun că a fost deja efectuată o evaluare corespunzătoare a efectelor acestei activități asupra mediului înainte de a se solicita pe cale judiciară interzicerea sa. Protecția APS ca reacție la aceste activități poate fi considerabil întârziată prin parcurgerea acestor etape procedurale. Nici aceste dispoziții nu asigură protejarea APS împotriva activităților terților, deoarece o astfel de protecție impune împiedicarea acestora în mod preventiv să desfășoare activități potențial dăunătoare.

209 Prin urmare, articolele 17 și 18 din regulamentul menționat nu pot fi considerate nici acestea ca asigurând o transpunere suficientă a articolului 6 alineatul (2) din Directiva habitate.

210 Nici argumentul Irlandei potrivit căruia Legile privind plajele permit asigurarea protecției APS nu poate fi admis. În această privință, este suficient a se constata că legile respective nu permit decât asigurarea protecției zonelor de coastă și că nu sunt, prin urmare, aplicabile în privința APS situate în afara acestor arii.

211 În sfârșit, în ceea ce privește recoltarea mecanică de cardium neautorizată în cadrul APS Bannow Bay, citată de către Comisie în calitate de activitate care încalcă articolul 6 alineatul (2) din Directiva habitate, este necesar să se considere, astfel cum a indicat avocatul general la punctul 140 din concluziile prezentate, că este vorba de o simplă ilustrare care nu face obiectul acțiunii. În orice caz, Comisia nu a prezentat niciun element de probă de natură să demonstreze neîndeplinirea obligațiilor cu privire la acest aspect.

212 Rezultă că Irlanda nu a transpus în mod corect, la 10 iunie 1994 sau ulterior acestei date, articolul 6 alineatul (2) din Directiva habitate în privința tuturor ariilor clasificate în conformitate cu articolul 4 alineatul (1) din Directiva păsări sau recunoscute în temeiul articolului 4 alineatul (2) din aceeași directivă.

213 Prin urmare, motivul trebuie considerat ca fiind întemeiat sub acest aspect.

În ceea ce privește transpunerea insuficientă a articolului 6 alineatul (2) din Directiva habitate în domeniul activităților recreative

— Argumentele părților

214 Comisia consideră că Irlanda nu a transpus în mod suficient articolul 6 alineatul (2) din Directiva habitate în ceea ce privește utilizarea în scopuri recreative a tuturor siturilor vizate de această prevedere. Aceasta consideră că legislația irlandeză acoperă numai activitățile proprietarilor terenurilor și conține lacune în privința mai multor aspecte referitoare la prevenirea pagubelor cauzate habitatelor de către utilizatorii terenurilor în scopuri recreative. Modul de aplicare a articolelor 14 și 17 din Regulamentul habitate nu a impus alcătuirea de liste exhaustive ale activităților interzise. În plus, mecanismele instituite de articolul 17 intervin ca reacție și nicio altă prevedere legală citată de Irlanda nu pare a proteja APS contra activităților recreative desfășurate de utilizatori.

215 În pofida indicațiilor privitoare la propunerile de modificări legislative utile, inclusiv la proiectul de lege din 2004 privind securitatea maritimă (Maritime Safety Bill 2004), Irlanda contestă argumentul potrivit căruia legislația actuală s-ar dovedi insuficientă în privința punerii în aplicare a articolului 6 alineatul (2) din Directiva

habitate în cadrul utilizării în scopuri recreative a terenurilor situate în cadrul APS. Aceasta arată că autoritățile naționale au dreptul de a controla activitățile recreative, precum și celelalte activități desfășurate în siturile europene de către alte persoane decât proprietarul terenului și de a aplica pedepse. În acest context, statul membru se referă la prevederile articolului 4 alineatul (3) litera (b) din Regulamentul habitate, precum și la cele ale articolelor 14, 17 și 18 din același regulament, la Wildlife Act și la Legea din 1994 privind organizarea justiției penale (ordine publică) [Criminal Justice (Public Order) Act 1994].

— Aprecieria Curții

²¹⁶ În ceea ce privește argumentul Irlandei potrivit căruia prevederile articolului 14 din Regulamentul habitate, prin care se limitează efectuarea de operațiuni sau de activități, nu se aplică exclusiv proprietarilor, detentorilor sau titularilor de licențe, ci au în vedere orice persoane, atât timp cât operațiunea sau activitatea a fost menționată într-un aviz emis în temeiul articolului 4 alineatul (2) din regulamentul menționat, este suficient a se constata că articolul 14 alineatul (3) din același regulament nu permite urmărirea terților care nu au luat cunoștință de avizul amintit. Într-adevăr, aceștia sunt în drept să invoce cauza „justificativă rezonabilă” indicată în cadrul acestei din urmă prevederi. Prin urmare, transpunerea articolului 6 alineatul (2) din Directiva habitate nu este, în cel mai bun caz, una suficient de precisă.

²¹⁷ Cât privește argumentul Irlandei potrivit căruia procedura prevăzută la articolele 17 și 18 din Regulamentul habitate este o procedură separată și distinctă care poate fi inițiată împotriva oricărei persoane și care nu depinde de conținutul unui „aviz” dat, se impune a se constata că nu se garantează faptul că această procedură poate fi aplicată în privința persoanelor care nu au primit avizul prevăzut de articolul 4 din regulamentul citat. În plus, astfel cum tocmai a fost constatat la punctele 208 și 209 din prezenta hotărâre, procedura în cauză constituie numai o măsură de reacție și, astfel, nu se poate considera că articolele 17 și 18 din Regulamentul habitate asigură transpunerea suficientă a articolului 6 alineatul (2) din Directiva habitate.

218 În privința argumentului potrivit căruia Wildlife Act prevede, la articolele 22, 23 și 76, posibilitatea de a acționa atunci când se constată o perturbare vădită și intenționată a zonelor de înmulțire sau de repaus ale unui animal sălbatic protejat sau în caz de perturbare a păsărilor protejate în perioada de construire a cuiburilor și potrivit căruia puterile conferite de această lege includ posibilitatea de a confisca mijloacele și vehiculele utilizate de către contravenienți, este suficient a se constata că, în mod evident, legea respectivă nu acoperă totalitatea prejudiciilor care pot fi provocate de utilizatorii terenurilor în scopuri recreative.

219 În sfârșit, în ceea ce privește argumentul potrivit căruia încălcarea proprietății private a fost recalificată ca infracțiune în dreptul intern prin articolul 19 A din Legea din 1994 privind organizarea justiției penale (ordine publică) și că, în caz de condamnare, fapta se sancționează cu pedepse care pot consta în amenzi și în confiscarea vehiculelor și a materialelor, trebuie amintit că, în cadrul Directivei habitate, care presupune norme complexe și de natură tehnică în domeniul dreptului mediului, statele membre sunt în mod deosebit ținute să se asigure că legislația internă menită să asigure transpunerea acestei directive este clară și precisă (a se vedea Hotărârea din 20 octombrie 2005, Comisia/Regatul Unit, C-6/04, Rec., p. I-9017, punctul 26).

220 Or, din examinarea prevederilor de drept penal privitoare la încălcarea proprietății invocate de Irlanda rezultă că acestea nu sunt în mod explicit asociate protejării habitatelor naturale și a habitatelor speciilor împotriva deteriorării, precum și a perturbării speciilor și că, așadar, acestea nu sunt concepute pentru evitarea prejudiciilor cauzate habitatelor prin utilizarea APS în scopuri recreative. Prin urmare, acestea nu constituie o aplicare clară și precisă a prevederilor Directivei habitate în măsură să satisfacă pe deplin cerințele privitoare la securitatea juridică.

221 Astfel, motivul trebuie considerat ca întemeiat și în privința acestui punct.

În ceea ce privește transpunerea și aplicarea insuficientă a articolului 6 alineatele (3) și (4) din Directiva habitate

— Argumentele părților

222 Comisia susține că Irlanda nu a transpus și nici nu a aplicat corect articolul 6 alineatele (3) și (4) din Directiva habitate.

223 În ceea ce privește transpunerea, Comisia afirmă că legislația internă nu conține dispoziții care să garanteze că planurile, spre deosebire de proiecte, sunt evaluate potrivit articolului 6 alineatele (3) și (4) din Directiva habitate. Pe de altă parte, legislația națională nu prevede aplicarea adecvată a acestor dispoziții comunitare la proiectele situate în afara APS, dar care produc efecte vizibile în interiorul acestor APS.

224 În ceea ce privește aplicarea, Comisia consideră că Irlanda nu se asigură în mod sistematic de faptul că planurile și proiectele care pot afecta în mod semnificativ situația APS, *per se* sau în combinație cu alte planuri și proiecte, fac obiectul unei evaluări prealabile corespunzătoare.

225 Irlanda afirmă că niciun proiect sau măsură realizate în temeiul unui plan nu pot produce efecte, în fapt sau în drept, fără să fi făcut obiectul unei evaluări. Deși planurile pot încuraja anumite activități, acestea nici nu înlătură, nici nu se opun controalelor aplicabile unor situri supuse regimurilor legale corespunzătoare. Acestea nu au incidență asupra acceptării sau neacceptării unui proiect care poate avea efecte asupra unui sit. Înainte ca un plan sau un proiect să poată deveni aplicabil unui sit,

acesta face obiectul unei proceduri de evaluare complete în cadrul regimului legal prevăzut de Regulamentul habitate, de legislația referitoare la amenajare sau de un alt regim legal, potrivit prevederilor Directivei habitate. Prin urmare, niciun plan sau proiect nu poate să se aplice unui sit fără să fi făcut obiectul unei evaluări.

— Aprecierea Curții

²²⁶ Cât privește transpunerea articolului 6 alineatele (3) și (4) din Directiva habitate, este necesar să se amintească de la bun început faptul că a fost deja statuat de către Curte că articolul 6 alineatul (3) din directiva amintită supune îndeplinirea cerinței evaluării adecvate a efectelor unui plan sau ale unui proiect condiției existenței unei probabilități sau a unui risc ca planul sau proiectul respectiv să afecteze în mod semnificativ situl în cauză. Luând în considerare în special principiul precauției, un asemenea risc există atât timp cât nu se poate exclude, pe baza unor elemente obiective, că respectivul plan sau proiect afectează situl în cauză în mod semnificativ (Hotărârea din 20 octombrie 2005, Comisia/Regatul Unit, citată anterior, punctul 54 și jurisprudența citată).

²²⁷ Rezultă că Directiva habitate impune ca orice plan sau proiect să facă obiectul unei evaluări corespunzătoare privind efectele sale din moment ce nu poate fi exclusă, pe baza unor elemente obiective, posibilitatea ca planul sau proiectul respectiv să afecteze în mod semnificativ situl în cauză.

²²⁸ În această privință, Irlanda afirmă că planurile au fost supuse unei evaluări corespunzătoare a efectelor asupra unui sit în temeiul articolelor 27-33 din Regulamentul habitate, care prevăd o evaluare a diferitelor proiecte de dezvoltare („various development proposals”). Cu toate acestea, Irlanda nu a demonstrat că astfel de proiecte constituie planuri în sensul articolului 6 alineatul (3) din Directiva habitate.

229 În continuare, Irlanda susține că Legea din 2000 privind amenajarea și dezvoltarea (Planning and Development Act 2000) a introdus cerințe referitoare la luarea în considerare a anumitor planuri, mai cu seamă a orientărilor privitoare la amenajarea regională, a planurilor de dezvoltare și a planurilor locale care pot produce efecte semnificative asupra mediului. Începând cu 1 ianuarie 2001, fiecare dintre planurile menționate anterior trebuie să cuprindă informații privind efectele asupra mediului care s-ar putea dovedi semnificative prin punerea în aplicare a planului. Această cerință a fost inclusă în anticiparea prevederilor Directivei 2001/42/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 27 iunie 2001 privind evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului (JO L 197, p. 30, Ediție specială, 15/vol. 7, p. 135). Or, în pofida existenței unor astfel de norme, nu se poate admite că Irlanda și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 6 alineatul (3) din Directiva habitate. Într-adevăr, obligația cuprinsă în cadrul Legii privind amenajarea și dezvoltarea se referă numai la informațiile privitoare la efectele care s-ar putea dovedi semnificative asupra mediului, în timp ce articolul 6 alineatul (3) din Directiva habitate impune o evaluare prealabilă a efectelor planurilor de amenajare.

230 Pe de altă parte, Irlanda susține deopotrivă că aplică evaluările în temeiul Directivei 85/337/CEE a Consiliului din 27 iunie 1985 privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului (JO L 175, p. 40, Ediție specială, 15/vol. 1, p. 174), precum și în temeiul Directivei 2001/42, transpusă deopotrivă prin Regulamentul din 2004 privind evaluarea ecologică a anumitor planuri și programe ale Comunităților Europene [European Communities (Environmental Assessment of certain Plans and Programmes) Regulations 2004] și prin Regulamentul din 2004 privind evaluarea ecologică strategică a amenajării și dezvoltării (Planning and Development Strategic Environmental Assessment Regulations 2004).

231 Or, aceste două directive cuprind prevederi referitoare la procedura de deliberare care nu sunt obligatorii pentru statele membre în privința deciziei și nu privesc decât anumite proiecte și planuri. În schimb, conform articolului 6 alineatul (3) a doua teză din Directiva habitate, autoritățile naționale competente aprobă planul sau proiectul doar după ce au constatat că nu are efecte negative asupra integrității

sitului. Evaluările în temeiul Directivei 85/337 sau în temeiul Directivei 2001/42 nu ar putea, aşadar, să înlocuiască procedura prevăzută de articolul 6 alineatele (3) şi (4) din Directiva habitate.

232 În sfârşit, cu privire la afirmaţia Comisiei potrivit căreia legislaţia irlandeză nu prevede o aplicare adecvată a prevederilor articolului 6 alineatele (3) şi (4) din Directiva habitate la proiecte situate în afara teritoriului APS, dar care au efecte semnificative în interiorul acestor APS, este suficient să se constate că, în mod evident, raportul de evaluare a efectelor asupra mediului, care trebuie comandat de către persoanele private interesate, ce suportă de asemenea costul în cuantum de cel puţin 15000 de euro, este cerut numai pentru plantaţiile de peste 50 de ha, suprafaţa medie a plantaţiilor în Irlanda fiind de aproximativ 8 ha.

233 Rezultă din cele ce precedă că, întrucât legislaţia irlandeză nu supune planurile unei evaluări corespunzătoare în ceea ce priveşte efectele acestora asupra APS, articolul 6 alineatele (3) şi (4) din Directiva habitate nu a făcut obiectul unei transpuneri suficiente în ordinea juridică internă irlandeză.

234 Prin urmare, acţiunea trebuie considerată întemeiată în privinţa acestui aspect.

235 În privinţa aplicării articolului 6 alineatele (3) şi (4) din Directiva habitate, Comisia se întemeiază pe exemple de proiecte de acvacultură şi de lucrări de drenaj în interiorul APS Glen Lough. Prin urmare, este necesar ca acestea să fie examinate în mod succesiv.

236 În primul rând, în privinţa proiectelor de acvacultură, Comisia se întemeiază, în esenţă, pe studiul *Review of the Aquaculture Licensing System in Ireland*, întocmit în 2000 de BirdWatch Ireland, pentru a arăta că Irlanda a omis în mod sistematic să

evalueze corect aceste proiecte situate în cadrul APS sau care ar putea produce efecte asupra unei APS, cu încălcarea articolului 6 alineatele (3) și (4) din Directiva habitate. În acest context, Comisia susține importanța unei expertize prealabile în vederea evaluării efectelor potențiale ale unui proiect în funcție de obiectivele de conservare stabilite pentru APS respective.

237 Este necesar să se precizeze că acest studiu examinează 271 de autorizații de proiecte de acvacultură emise de Ministerul Comunicațiilor, Marinei și Resurselor Naturale în perioada cuprinsă între iunie 1998 și decembrie 1999, precum și 46 de cereri în privința cărora nu fusese luată nicio decizie. Mai mult, 72 de autorizații și 9 solicitări aflate în așteptarea unui răspuns privesc proiecte de acvacultură situate în cadrul unei APS sau în vecinătate. Autorizațiile emise privesc, în proporție de 84 % din activitățile autorizate în cadrul APS, culturi de stridii și de scoici.

238 Este necesar să se amintească deopotrivă faptul că, în temeiul articolului 6 alineatul (3) prima teză din Directiva habitate, orice plan sau proiect care nu are o legătură directă cu sau nu este necesar pentru gestionarea sitului trebuie supus unei evaluări corespunzătoare a efectelor potențiale asupra acestuia atunci când nu se poate exclude, pe baza unor elemente obiective, că acesta afectează în mod semnificativ situl, *per se* sau în combinație cu alte planuri sau proiecte (Hotărârea din 7 septembrie 2004, Waddenvereniging și Vogelbeschermingsvereniging, C-127/02, Rec., p. I-7405, punctul 45).

239 Or, respectivul studiu efectuat de către BirdWatch Ireland expune mai multe efecte nefaste potențiale ale conchilioculturii, cum ar fi pierderea de zone care reprezintă surse de hrană, precum și perturbările cauzate de intensificarea activităților umane, și indică faptul că, și atunci când proiectul de acvacultură se situează în interiorul unei APS, habitatele păsărilor sunt prea puțin protejate. În ceea ce privește Irlanda, aceasta nu pretinde că toate proiectele de acvacultură sunt lipsite de efecte asupra APS.

240 Rezultă că procedura de autorizare ar fi trebuit să includă o evaluare corespunzătoare a efectelor potențiale asupra fiecărui proiect privit individual. În această privință, se impune să se constate că Irlanda s-a mărginit să afirme, fără a fi prezentat explicații precise, că procedura irlandeză de autorizare a culturilor acvatice, inclusiv dispozițiile acesteia în materie de consultare, prevede, în realitate, luarea în considerare detaliată a tuturor aspectelor unui proiect de dezvoltare a acvaculturii înainte de a decide dacă acesta trebuie sau nu trebuie să fie autorizat.

241 Prin urmare, este necesar să se considere că Irlanda nu se asigură în mod sistematic că proiectele de acvacultură ce pot afecta APS în mod semnificativ, *per se* sau în combinație cu alte proiecte, fac obiectul unei evaluări prealabile corespunzătoare.

242 Această concluzie este confirmată de faptul că Irlanda nu a prezentat, în contestarea neîndeplinirii obligațiilor care îi este reproșată de către Comisie, evaluări științifice concrete, în scris, care să indice că a fost efectuată o examinare ornitologică prealabilă detaliată a proiectelor de acvacultură.

243 Or, în temeiul articolului 6 alineatul (3) din Directiva habitate, o evaluare corespunzătoare a efectelor potențiale ale planului sau ale proiectului asupra sitului în cauză presupune că, înainte de aprobarea acestuia, trebuie identificate, făcând apel la cele mai relevante cunoștințe științifice în materie, toate aspectele planului sau ale proiectului care ar putea, *per se* sau în combinație cu alte planuri sau proiecte, să afecteze obiectivele de conservare a sitului respectiv. Autoritățile naționale competente autorizează desfășurarea unei activități în cadrul sitului protejat numai după ce constată că aceasta este lipsită de efecte negative asupra integrității sitului menționat. Astfel se întâmplă în cazul în care nu persistă nicio îndoială rezonabilă din punct de vedere științific cu privire la asemenea efecte (a se vedea Hotărârea Waddenvereniging și Vogelbeschermingsvereniging, citată anterior, punctul 61).

244 Cât privește argumentul Irlandei potrivit căruia nicio evaluare a efectelor asupra mediului nu a fost cerută pentru culturile de scoici, pentru că acestea sunt de dimensiuni reduse și nu produc decât un efect limitat asupra mediului, Comisia afirmă pe bună dreptate că acesta nu constituie un motiv suficient pentru a nu se proceda la evaluarea efectelor unui astfel de plan sau proiect. Într-adevăr, articolul 6 alineatul (3) prima teză din Directiva habitate impune, astfel cum tocmai a fost amintit la punctul 238 din prezenta hotărâre, o evaluare corespunzătoare a oricărui plan sau proiect în combinație cu alte planuri și proiecte.

245 Rezultă deopotrivă din jurisprudența Curții că neluarea în considerare a efectului cumulativ al proiectelor are drept rezultat practic faptul că totalitatea proiectelor de un anumit tip poate fi scutită de obligația de evaluare în condițiile în care, privite în ansamblu, acestea pot avea efecte vizibile asupra mediului (a se vedea, prin analogie, Hotărârea din 21 septembrie 1999, Comisia/Irlanda, C-392/96, Rec., p. I-5901, punctul 76).

246 În sfârșit, cât privește argumentul Irlandei potrivit căruia o autorizare a menținerii proiectelor de construcții executate fără autorizație prealabilă este compatibilă cu Directiva habitate, este suficient a se constata că evaluarea unei construcții deja ridicate nu poate fi considerată a fi echivalentul unui plan sau proiect în sensul articolului 6 alineatul (3) prima teză din Directiva habitate.

247 Prin urmare, motivul trebuie considerat întemeiat în ceea ce privește acest aspect.

248 În al doilea rând, cât privește lucrările de drenaj în cadrul APS Glen Lough, Comisia susține că Irlanda, contrar prevederilor articolului 6 alineatele (3) și (4) din Directiva habitate, a pus în aplicare, în 1992 și în 1997, un proiect de drenaj care ar putea afecta în mod semnificativ APS Glen Lough, fără a fi efectuat în prealabil o evaluare

corespunzătoare a acestui proiect și fără a fi aplicat o procedură decizională adecvată, ceea ce a cauzat o deteriorare a habitatelor, cu încălcarea articolului 6 alineatul (2) din directiva amintită. În plus, Irlanda nu a prezentat elemente prin care să arate că această deteriorare a fost remediată.

249 Cu titlu introductiv, se impune să se constate că, la momentul efectuării lucrărilor de drenaj, întreprinse în 1992 de Office of Public Works (Oficiul pentru Lucrări Publice), Directiva habitate nu devenise încă aplicabilă. Pe cale de consecință, respectivele lucrări nu constituie parte a obiectului prezentei acțiuni.

250 Mai mult, după cum rezultă din jurisprudența Curții, faptul că un plan sau un proiect a fost autorizat în conformitate cu procedura prevăzută de articolul 6 alineatul (3) din Directiva habitate face să devină inutilă, în privința intervenției asupra sitului protejat prevăzute de planul sau de proiectul respectiv, o aplicare concomitentă a normei de protecție generală cuprinse la alineatul (2) al aceluiași articol (Hotărârea Waddenvereniging și Vogelbeschermingsvereniging, citată anterior, punctul 35).

251 Astfel, în privința obiecției referitoare la lucrările de drenaj întreprinse în 1997, trebuie să se verifice dacă efectuarea unor astfel de activități poate conduce la încălcarea articolului 6 alineatele (3) și (4) din Directiva habitate.

252 Încălcarea articolului 6 alineatele (3) și (4) din directiva amintită presupune ca lucrările de drenaj în cauză să constituie un proiect care nu are o legătură directă sau nu este necesar pentru gestionarea sitului, dar care ar putea afecta acest sit în mod semnificativ, *per se* sau în combinație cu alte planuri sau proiecte.

253 Din această perspectivă, este evident că lucrările respective constituie un proiect și că nu au o legătură directă cu și nu sunt necesare pentru gestionarea sitului în cauză. Rezultă că, în aplicarea jurisprudenței amintite la punctul 226 din prezenta hotărâre, acestea ar trebui supuse unei evaluări corespunzătoare a efectelor în funcție de obiectivele de conservare stabilite în privința APS Glen Lough, în condițiile în care nu poate fi exclusă, pe baza unor elemente obiective, posibilitatea ca acestea să afecteze situl respectiv în mod semnificativ, *per se* sau în combinație cu alte planuri sau proiecte.

254 Luând în considerare în special principiul precauției, care reprezintă unul dintre fundamentele politicii de protecție de un nivel ridicat urmărite de către Comunitate în domeniul mediului, conform articolului 174 alineatul (2) primul paragraf CE, în lumina căruia trebuie interpretată Directiva habitate, în cazul existenței unor îndoieli în ceea ce privește lipsa efectelor semnificative, este necesar să se procedeze la efectuarea unei astfel de evaluări (a se vedea Hotărârea Waddenvereniging și Vogelbeschermingsvereniging, citată anterior, punctul 44).

255 Rezultă din dosar că APS Glen Lough, cu o suprafață de aproximativ 80 de ha, clasificată în 1995, reprezintă un sit de hibernare important pentru speciile de păsări migratoare în regiunea centrală a Irlandei. Această arie adăpostea în special un număr important la scară mondială de lebede sălbatice (*Cygnus cygnus*) și prezintă un interes deosebit pentru păsări datorită apelor sale.

256 Or, în prezenta cauză, Irlanda, după ce a subliniat că lucrările respective erau numai lucrări de întreținere a canalelor de drenaj existente, în cadrul unui sistem de drenaj anterior clasificării sitului Glen Lough ca APS, și că nu aveau efecte semnificative asupra păsărilor sălbatice în cadrul acestei APS, recunoaște, în memoriul său în apărare, că întreținerea drenajului Silver River de către Office of Public Works efectuată în 1997 pare să fi redus termenele de răspuns hidrologic și totodată utilizarea sitului de lebede sălbatice.

257 Prin urmare, este necesar să se considere că, prin neefectuarea evaluării efectelor potențiale ale lucrărilor de întreținere a canalelor de drenaj în funcție de obiectivele de conservare a APS Glen Lough înainte de realizarea acestor lucrări, Irlanda a încălcat articolul 6 alineatul (3) din Directiva habitate.

258 Pe lângă aceasta, rezultă din articolul 6 alineatul (3) a doua teză din Directiva habitate că, în împrejurări precum cele din prezenta cauză, autoritățile naționale competente, ținând seama de concluziile evaluării corespunzătoare a efectelor respectivelor lucrări asupra sitului în cauză în funcție de obiectivele de conservare a acestuia din urmă, nu ar fi putut autoriza această activitate decât după ce constatau că, în mod cert, activitatea nu avea efecte negative asupra integrității acestui sit, această certitudine apărând în cazul în care nu persista nicio îndoială rezonabilă din punct de vedere științific cu privire la lipsa unor asemenea efecte (a se vedea Hotărârea Waddenvereniging și Vogelbeschermingsvereniging, citată anterior, punctul 67).

259 Pentru simplul fapt că lipsea o evaluare a efectelor lucrărilor de întreținere a canalelor de drenaj întreprinse în 1997 asupra sitului, astfel cum a indicat avocatul general la punctul 182 din concluziile prezentate, o autorizare ar fi fost ilegală în temeiul articolului 6 alineatul (3) a doua teză din Directiva habitate. Argumentele Irlandei arată, în plus, astfel cum tocmai s-a indicat la punctul 256 din prezenta hotărâre, că acordarea unei autorizări nu era posibilă, deoarece lucrările respective puteau afecta APS Glen Lough în mod semnificativ. Conservarea zonelor de hibernare a lebedelor sălbatice fiind obiectivul primordial al acestei APS, integritatea ariei respective a fost în mod efectiv afectată în sensul articolului 6 alineatul (3) a doua teză din Directiva habitate.

260 Rezultă totodată că, în pofida concluziilor negative evidențiate de evaluarea efectelor asupra sitului, o autorizare în temeiul articolului 6 alineatul (4) din Directiva habitate nu ar fi fost posibilă decât în lipsa unei soluții alternative și în ipoteza în care acest

proiect ar fi trebuit să fie realizat pentru motive imperative de interes public major și cu condiția ca statul membru să ia toate măsurile compensatorii necesare pentru a asigura coerența globală a sistemului Natura 2000.

261 În această privință, chiar presupunând, astfel cum a indicat avocatul general la punctul 183 din concluziile prezentate, că drenajul este de interes public, este suficient a se constata că un astfel de interes public nu poate justifica o deteriorare a acestei APS în conformitate cu prevederile articolului 6 alineatul (4) din Directiva habitate decât în lipsa unor soluții alternative.

262 Or, Irlanda indică ea însăși că National Parks and Wildlife, după ce a instalat în cadrul APS, în 1998, de-a lungul cursului Silver River, un dig care reține apa lacului, permițând însă acestui râu să își îndeplinească rolul de drenaj ca bazin hidrografic pentru terenurile situate în amonte, a încheiat un contract pentru repararea, la începutul anului 2005, a acestui dig și instalarea unui glisor hidraulic, precum și a unei conducte de prea-plin deversoare. Aceasta va permite, în opinia statului membru, o regularizare strictă a nivelului lacului, echilibrul hidrologic urmând a fi stabilizat pentru a optimiza utilizarea lacului de lebăda sălbatică. Cu toate acestea, Irlanda nu a prezentat argumente prin care să demonstreze că astfel de soluții alternative nu puteau fi puse în aplicare înainte de realizarea lucrărilor de întreținere a canalelor de drenaj în 1997.

263 Prin urmare, contrar prevederilor articolului 6 alineatele (3) și (4) din Directiva habitate, Irlanda a pus în executare în 1997 un proiect de lucrări de întreținere a canalelor de drenaj care putea afecta în mod semnificativ APS Glen Lough, fără a fi efectuat în prealabil o evaluare corespunzătoare a efectelor acestora asupra sitului și fără a fi aplicat o procedură decizională adecvată, ceea ce a cauzat o deteriorare a habitatelor, cu încălcarea articolului 6 alineatul (2) din directiva amintită.

264 Astfel, motivul formulat este deopotrivă întemeiat în ceea ce privește acest aspect.

265 În aceste condiții, al cincilea motiv trebuie considerat întemeiat.

Cu privire la cel de al șaselea motiv, întemeiat pe lipsa transpunerii articolului 10 din Directiva păsări

Argumentele părților

266 Comisia susține că utilizarea timpului prezent în cuprinsul articolului 10 din Directiva păsări impune statelor membre obligația de a încuraja activitatea de cercetare necesară în scopul protecției, gestionării și utilizării populațiilor din toate speciile de păsări menționate la articolul 1 din directiva amintită. Or, normele administrative naționale relevante nu ar asigura îndeplinirea acestei obligații. Poziția adoptată în dreptul intern ar fi, în cel mai bun caz, ambiguă.

267 Potrivit acesteia, modul de redactare a Wildlife Act transformă promovarea cercetării într-o activitate facultativă pentru ministrul competent.

268 Irlanda, dimpotrivă, consideră că a îndeplinit obligația de a încuraja cercetarea. Aceasta afirmă că legislația proprie nu conține lacune, că articolul 11 alineatul 3 din Wildlife Act constituie o transpunere suficientă a articolului 10 în dreptul național și care redă pe deplin și chiar depășește pragul impus de obligația instituită de către această prevedere comunitară.

Aprecieri Curții

269 Se impune a se constata de la bun început că interpretarea literală a articolului 11 alineatul 3 din Wildlife Act permite să se afirme că această dispoziție prevede posibilitatea ministrului competent de a efectua sau de a dispune să se efectueze lucrările de cercetare pe care le consideră utile pentru exercitarea funcțiilor sale în temeiul legii amintite. Dimpotrivă, prevederea respectivă nu instituie o obligație a ministrului competent de a încuraja astfel de activități.

270 Or, astfel cum susține pe bună dreptate Comisia, articolul 10 din Directiva păsări creează o obligație pentru statele membre de a încuraja cercetarea și orice activitate necesară ca fundament pentru protecția, gestionarea și utilizarea populațiilor din toate speciile de păsări menționate la articolul 1 din directiva amintită.

271 Așadar, nu se poate considera că Irlanda a transpus articolul 10 din Directiva păsări în ordinea sa juridică internă.

272 Această concluzie nu ar putea fi pusă sub semnul întrebării prin argumentul Irlandei potrivit căruia rolul ministrului competent este amplificat prin intermediul articolului 11 alineatul 1 din Wildlife Act. În realitate, această prevedere nu face decât să indice faptul că acesta are datoria de a garanta conservarea vieții sălbatice și promovarea conservării diversității biologice.

273 Trebuie deopotrivă înlăturat argumentul Irlandei potrivit căruia utilizarea termenului „may” (poate), în privința interpretării dreptului național, nu denotă în mod necesar faptul că ministrul competent poate, beneficiind în acest sens de o putere discreționară, să decidă să efectueze sau să nu efectueze lucrări de cercetare.

274 În această privință, este suficient a se constata că jurisprudența națională la care se referă acest stat membru nu indică faptul că o astfel de interpretare a dreptului național este una sistematică și nici nu se referă în mod specific la respectiva prevedere din dreptul intern.

275 Prin urmare, al șaselea motiv trebuie să fie considerat întemeiat.

276 În lumina tuturor considerentelor ce precedă, trebuie să se constate că, neprocedând la:

- clasificarea, începând cu 6 aprilie 1981, în conformitate cu articolul 4 alineatele (1) și (2) din Directiva păsări, a totalității celor mai adecvate teritorii, ca număr și ca suprafață, pentru speciile menționate în anexa I, cu excepția teritoriilor destinate asigurării conservării gârliței mari de Groenlanda, precum și pentru speciile migratoare care apar în mod regulat care nu sunt cuprinse în anexa I, cu excepția teritoriilor destinate asigurării protecției nagățului, a fluierarului cu picioare roșii, a becaținei comune și a culicului mare;
- asigurarea, începând cu 6 aprilie 1981, a aplicării prevederilor articolului 4 alineatul (4) prima teză din Directiva păsări la zonele care trebuiau clasificate ca APS în temeiul directivei menționate;
- transpunerea și aplicarea în mod corect și integral a prevederilor articolului 4 alineatul (4) a doua teză din Directiva păsări;

- adoptarea, în privința tuturor APS clasificate în temeiul articolului 4 alineatul (1) din Directiva păsări sau recunoscute în temeiul articolului 4 alineatul (2) din aceeași directivă, a tuturor măsurilor necesare pentru a se conforma prevederilor articolului 6 alineatul (2) din Directiva habitate;
- adoptarea, în privința utilizării în scopuri recreative a tuturor siturilor cărora ar trebui să le fie aplicabile prevederile articolului 6 alineatul (2) din Directiva habitate, a tuturor măsurilor necesare pentru a se conforma dispozițiilor articolului menționat;
- adoptarea, în privința planurilor, a tuturor măsurilor necesare pentru a se conforma prevederilor articolului 6 alineatele (3) și (4) din Directiva habitate;
- adoptarea, în privința autorizării proiectelor de acvacultură, a tuturor măsurilor necesare pentru a se conforma prevederilor articolului 6 alineatul (3) din Directiva habitate;
- adoptarea, în privința lucrărilor de întreținere a canalelor de drenaj în cadrul APS Glen Lough, a tuturor măsurilor necesare pentru a se conforma prevederilor articolului 6 alineatele (2)-(4) din Directiva habitate;
- adoptarea tuturor măsurilor necesare pentru a se conforma prevederilor articolului 10 din Directiva păsări,

Irlanda nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 4 alineatele (1), (2) și (4) și al articolului 10 din Directiva păsări, precum și al articolului 6 alineatele (2)-(4) din Directiva habitate.

Cu privire la cheltuielile de judecată

²⁷⁷ În temeiul articolului 69 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât Comisia a solicitat obligarea Irlandei la plata cheltuielilor de judecată, iar Irlanda a căzut în pretenții cu privire la partea esențială a motivelor, se impune obligarea acesteia la plata cheltuielilor de judecată.

²⁷⁸ În aplicarea alineatului (4) primul paragraf al aceluiași articol din Regulamentul de procedură, statele membre care intervin în litigiu suportă propriile cheltuieli de judecată. Este necesar să se dispună ca Republica Elenă și Regatul Spaniei să suporte propriile cheltuieli de judecată.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a doua) declară și hotărăște:

1) Neprocedând la:

- clasificarea, începând cu 6 aprilie 1981, în conformitate cu articolul 4 alineatele (1) și (2) din Directiva 79/409/CEE a Consiliului din 2 aprilie

1979 privind conservarea păsărilor sălbatice, astfel cum a fost modificată prin Directiva 97/49/CE a Comisiei din 29 iulie 1997, a totalității celor mai adecvate teritorii, ca număr și ca suprafață, pentru speciile menționate în anexa I la directiva menționată, cu excepția teritoriilor destinate asigurării conservării gârliței mari de Groenlanda (*Anser albifrons flavirostris*), precum și pentru speciile migratoare care apar în mod regulat care nu sunt cuprinse în anexa I, cu excepția teritoriilor destinate asigurării protecției nagâțului (*Vanellus vanellus*), a fluierarului cu picioare roșii (*Tringa totanus*), a becaținei comune (*Gallinago gallinago*) și a culicului mare (*Numenius arquata*);

- asigurarea, începând cu 6 aprilie 1981, a aplicării prevederilor articolului 4 alineatul (4) prima teză din Directiva 79/409, astfel cum a fost modificată prin Directiva 97/49, la zonele care trebuiau clasificate ca arii de protecție specială în temeiul directivei menționate;

- transpunerea și aplicarea în mod corect și integral a prevederilor articolului 4 alineatul (4) a doua teză din Directiva 79/409, astfel cum a fost modificată prin Directiva 97/49;

- adoptarea, în privința tuturor ariilor de protecție specială clasificate în temeiul articolului 4 alineatul (1) din Directiva 79/409, astfel cum a fost modificată prin Directiva 97/49, sau recunoscute în temeiul articolului 4 alineatul (2) din aceeași directivă, a tuturor măsurilor necesare pentru a se conforma prevederilor articolului 6 alineatul (2) din Directiva 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică;

- adoptarea, în privința utilizării în scopuri recreative a tuturor siturilor cărora ar trebui să le fie aplicabile prevederile articolului 6 alineatul (2) din Directiva 92/43, a tuturor măsurilor necesare pentru a se conforma dispozițiilor articolului menționat;
- adoptarea, în privința planurilor, a tuturor măsurilor necesare pentru a se conforma prevederilor articolului 6 alineatele (3) și (4) din Directiva 92/43;
- adoptarea, în privința autorizării proiectelor de acvacultură, a tuturor măsurilor necesare pentru a se conforma prevederilor articolului 6 alineatul (3) din Directiva 92/43;
- adoptarea, în privința lucrărilor de întreținere a canalelor de drenaj în cadrul ariei de protecție specială Glen Lough, a tuturor măsurilor necesare pentru a se conforma prevederilor articolului 6 alineatele (2)-(4) din Directiva 92/43;
- adoptarea tuturor măsurilor necesare pentru a se conforma prevederilor articolului 10 din Directiva 79/409, astfel cum a fost modificată prin Directiva 97/49,

Irlanda nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 4 alineatele (1), (2) și (4) și al articolului 10 din Directiva 79/409, astfel cum a fost modificată prin Directiva 97/49, precum și al articolului 6 alineatele (2)-(4) din Directiva 92/43.

- 2) Respinge acțiunea cu privire la restul motivelor.**
- 3) Obligă Irlanda la plata cheltuielilor de judecată.**
- 4) Republica Elenă și Regatul Spaniei suportă propriile cheltuieli de judecată.**

Semnături